

Wakita ga Pol ya àbikioru ana ndam Rom ni

Ere ye ti m^əd^əmki ka wakita ga Pol ya àbikioru ana ndam Rom ni

Maslaɗa ya ti àb^əki wakita hini ni ti àdafa slimi gayan a : àb^əki ti Pol, zal asak ga Yezu ni (1.1). Àb^əki ti ka sarta ya ti awayay akoru a Zeruzalem ga m^əh^əloru siɗgu ga ndam Eseyi akaba ga ndam Mesed^uweɗ ya t^əjami ana ndam Zeruzalem ni (15.25-26 ; T^uwi 19.21 ; 20.1-3). Àhi ana ndam Rom t^əg^əskab^á F^ube wal ya ti àgray t^uwi akaba ndam Seɗkre na (16.1) ; nahkay m^əlaɗ ya àb^əki wakita ni bi a Seɗkre, bi a Koreɗ (Seɗkre ti kà g^əvay ga k^əsa g^ədakani Koreɗ, ka haɗ Eseyi).

Pol àbikioru wakita hini ana ndam Rom ti adaba awayay akoru eslini ga m^əhi ma ge Melefit ana tay ; awayay ti t^əvi n^ɗɗa ga moroni gwar ka haɗ Espeɗ daya (1.11-15 ; 15.23-24). Ka ya ti àbikioru wakita ana tay ni ti òru eslini ndo, adaba awayay m^əh^əloru siɗgu ga ndam Eseyi ni a Zeruzalem day.

Rom ti k^əsa g^ədakani ka haɗ Itali : ka sarta ga Pol ti ndam Rom t^əg^ur haɗ ya kà g^əvay ga d^əluv g^ədakani ni ðek. Ndam ga haɗ g^əg^ərani kay t^ən^ɗhad^á a Rom a : ndam Z^ude kay t^əkibu ka tay (T^uwi 28.17). Ndam m^əf^əki ah^àr ka Yezu t^əbu eslini kay daya (T^uwi 28.14-15) ; Pol àbikioru wakita hini ana tay (1.7), àd^əm t^əgri sa gayan ana mis ndahaɗ e kiɗiɗ gatay bu (16.3-16).

A wakita ni bu ni ti Pol àd^əmki Ma M^uweni Sulumani àki ka Yezu a (1-8). Ku tamal ndam ga Yezu t^əbu a Rom n^əɗgu ni, ka sarta nani ti zal asak ga Yezu òru eslini faɗ ndo : Pol awayay ti t^əs^ər lala mis ðek t^əgudara zlam k^ə

eri ge Melefit a, tamal tawayay ti Melefit mângaskabu tay ti tâsêr divi nahaŋ àbi, si àna tûwi ga Yezu kwa. Pol àdâm melaŋ ga ndam Zude àbu a Mægur ge Melefit bu daya (9–11) : bi ndam ga Yezu ya nday ndam Zude do ni tādâm ndam Zude ti tîsli araŋa do ti ni (14.3), ay Pol àdâm tamal ndam Zude tælèbi ti, akal maslaŋa ya Melefit àgaskabu ni àbi simiteni (11.17–18)

A wakita gayaŋ ni bu dek Pol àcahi ma ge Melefit ana ndam ga Yezu, kæləŋ gani àhi ana tay ègia nahkay ti ahàr àdâm tânjəhad akaða ge Melefit ya awayay ni. Pol àsêr ndam Rom lala ndo, nahkay ma gayaŋ ya àhi ana tay àki ka manjəhad gatay ni ti kay do (12–14) ; pakama ya àbèki enjenjeni ni ti ma ya ndam ga Yezu dek ahàr àdâm tâsêr ni (1–11).

A wakita gayaŋ ya àbikioru ana ndam Rom ni bu ni ti àdafaba Ma Mûweni Sulumani ga Yezu a dek, àtam ya ti àbèki ka wakita gayaŋ ndahaŋ ni ; tafəkad wakita hini ka mənjàki ga wakita ga Pol ndahaŋ ni a Wakita ge Melefit ni bu ni ti azuhva nani.

Sa ga Pol

¹ Nu Pol nəbikioru wakita hini ana kuli. Nu bay mægri tûwi ana Bay geli Yezu *Krist. Melefit àzala nu a, nìgia zal asak ga Yezu Krist a ; àdaba nu ga mæhi *Ma Mûweni Sulumani ana mis a.

² Ma Mûweni Sulumani gani nani ti kwa ahaslani Melefit àhikibiya ana ndam mahəŋgaray *pakama gayaŋ a ; àdâm amahəŋgay mis. Ndam mahəŋgaray pakama gayaŋ ni təbəkia ma gana a Wakita ge Melefit ba. ³ Ma ge Melefit ya àdəmbyu ni ti àdəmki ka Wur gayaŋ. Wur nani ti tiwi naŋ akaða ge mis hihirikeneni ni ; naŋ wur huđ ge Devit. ⁴ Ay ka ya ti Melefit àhəŋgaraba naŋ e kisim ba ni ti àdafaki naŋ Wur gayaŋ, naŋ njəða-njədani. Melefit àgray nahkay

ti àna njéda ga *Məsuf Njəlatani. Wur nani ti Yezu Krist, naŋ Bay geli. ⁵ Àgray ti nu nîgi zal asak gayaŋ ti ga sulum gayaŋ, adaba awayay ti nêhioru ma gayaŋ ana mis ga jiba gərgərani dek ti têfəki ahàr, têgəsiki ma. Nahkay leli dek amazəbay naŋ. ⁶ Nəbikioru ti ana kuli ndam *Rom. Lekulum day kəkumkibu ka ndam ya ti Melefit àzala tay a ti tîgi ndam ga Yezu Krist ni.

⁷ Nəgri sa ana kuli ; lekulum ti Melefit awayay kuli, àzala kuli ge migi ndam gayaŋ njəlatana. Bəŋ geli Melefit nday ata Bay geli Yezu Krist tēgri sulum gatay ana kuli, tēgray ti *kânjəhadumkabu àna sulumani ti.

Pol awayay moru məmənjiyu ndam Rom

⁸ Enjenjeni ti nəgri səsı ana Bay Melefit goro azuhva kuli dek akaba azuhva zlam ga Yezu *Krist ya əgri ana kuli ni, adaba mis dek ticia kəbum kəfumki ahàr, təbu təzlapaki ka ma gani. ⁹ Ka ya ti nahəŋgalay Melefit ni ti Melefit day əsəra nəbu nacali slimi ana kuli, nəmbrəŋ macali slimi ana kuli do. Melefit ti nəbu nəgri təwi àna njéda goro dek, nəbu nəhi *Ma Məweni Sulumani àki ka Wur gayaŋ ni ana mis. ¹⁰ Nəbu nahəŋgalay naŋ, nəhi kəlavad tamal àwaya ti məvu divi ga moru məmənjiyu kuli. Nəpəskia ka mahəŋgalay naŋ a, ¹¹ adaba nawayay dal-dal ga moru məmənjiyu kuli ; nawayay ti ere ye ti *Məsuf Njəlatani àvu ni nəvi ana kuli bilegeni. Nahkay ti akəŋgətum njéda e divi ge Melefit bu. ¹² Ere ye ti nədəm ni ti, nawayay ti leli dek məŋgətum njéda e kidiŋ geli bu. Gekuli ya kəfumki ahàr ka Yezu Krist ni ti aməvu njéda ; goro ya nəfəki ahàr ka Yezu Krist ni day aməvi njéda ana kuli bilegeni.

¹³ Bəza ga mmawa goro ni, səruma sak ehimeya nəwaya ga moru məmənjiyu kuli a, ay ti kekileŋa nəŋgət ahar faŋ ndo. Nawayay moroni ti nawayay nəjənaki kuli ti mis tādəbay divi ga Yezu àtam ya kani ni. Nahkay ti nawayay

nagray akada goro ya nagray e kidîŋ ga ndam ga had ndahaŋ bu ni. ¹⁴ Têwi nani ti Melefit àvu. Awayay ti nêhioru Ma Mûweni Sulumani ana mis dek : ana ndam ya tanjêhad a kêsa gêdakani bu ni akaba ana ndam ya tanjêhad a hêma bu ni, ana ndam ya tîjênga ni akaba ana ndam ya tîjêngey ndo ni. ¹⁵ Nahkay ti nawayay ti nakoru afa gekûli, nêhi Ma Mûweni Sulumani ana kûli ndam *Rom daya.

Ma Mûweni Sulumani ti njêda ge Melefit

¹⁶ Nàgray mimili ga mêhi *Ma Mûweni Sulumani gani nani ana mis do, adâba Ma Mûweni nani ti njêda ge Melefit ; adâfaki ti ku way way do tamal âfêkia ahâr ka Yezu *Krist a ti Melefit ahênggay naŋ. Melefit ahênggay enji ti ndam *Zude, day kwa ti mis ga jiba gergêrani ndahaŋ ni. ¹⁷ Ma Mûweni Sulumani ni ti adâfaki ahêmamam Melefit agray ti mis tigi ndam jireni kê eri gayay ni. Ahâr adêm si mis tâfêki ahâr ka Yezu Krist cilîŋ ; divi nahaŋ âbi, si tâfêki ahâr ti ka naŋ kwa. Àbu mabêkiani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi : « Maslaŋa ya ti Melefit adêm naŋ jireni kê eri gayay adâba âfêkia ahâr a ti, maslaŋa gani nani ti Melefit amêvi sifa. * »

Mis dek ndam magudar zlam

¹⁸ Nêdêm nahêma, Melefit naŋ agavêla naŋ àbu azum bêruv azuhva ge mis ya têhêngrioru ahâr a had do ni ; zlam gatay ya tagudari ana mis ndahaŋ ni day àbu awêri bêruv. Nahkay ti amagrafêŋa seriya kâ tay a adâba zlam gatay ya tagudar ni acafêŋa mis ga mêsêr jiri a. ¹⁹ Melefit amagrafêŋa seriya kâ tay a ti adâba zlam ya ti amal têsêr Melefit àna naŋ ni têbu ; Melefit ana ahâr gayay adêfiki zlam gani nday nani ana tay, àŋgah ndo, ay ti têgêskabu ndo. ²⁰ Îgay Melefit naŋ ahêmamam ti mis têsêr do, adâba

* 1:17 Habakuk 2.4.

mis tìpi naŋ ðay-ðay ndo. Ay ti kwa ka ya ti àgraya mēlaŋ a ni àbivaya nihi a ti zlam ya àgraya gērgērana ni ðek àðéfiki ana mis Melefit ti naŋ njēda-njēdani, naŋ Melefit naŋ bēlaŋ, amanjēhad ga kaŋgay-kaŋgayani. Nahkay ti mis ni ŋgay tàgudar zlam ndo ni ti atēðem koksah. ²¹ Tēsēra Melefit naŋ àbu ca, ay ti tēhēŋgriuru ahàr a had do, tēgri sūsi akada ya ti àgēski tēgri ana Melefit ni do daya. Tējalaki ahàr ka zlam masakani sawaŋ, tēsē magray zlam sulumani va do, nday a mēlaŋ ziŋ-zijeni bu, tìpi divi ge Melefit va do. ²² Tēhi ana ahàr nday ndam mēsē zlam, ambatakani do tìgia ndam muru a. ²³ Melefit naŋ njēda-njēdani, ðay-ðay àmēt do, giri-giri tēhēŋgriuru ahàr a had, ay ti tàwayay do, tēhēŋgriuru ahàr a had ana pēra sawaŋ : pēra gani nday nani ti ndahaŋ akada mis hihiriken i ya amēt ni, ndahaŋ akada edifin, ndahaŋ akada zlam ya ti tēsawadāy àna asak fað ni, ndahaŋ ti ni zlam a had.

²⁴ Nahkay Melefit àmbrēŋa tay a, ti tàgray zlam ya ti mēbēruv gatay awayay ni, ti tēbēki mimili ka ahàr gatay àna zlam magudarani gatay ya tagray ni. ²⁵ Tēmbrēŋa jiri ge Melefit a, tadēbay zlam ga malfada sawaŋ. Giri-giri ti tēhēŋgriuru ahàr a had ana Melefit, tēgri tūwi, adaba naŋ ti àgraya zlam a ðek ; ay tēhēŋgriuru ahàr a had, tēgri tūwi ti ana zlam ya ti Melefit àgraya ni sawaŋ. Melefit ti mis tàzlēbay naŋ ga kaŋgay-kaŋgayani. Aya nahkay !

²⁶ Tàgray nahkay ti Melefit àmbrēŋa tay a ti tēbēki mimili ka ahàr gatay àna zlam magudarani ya mēbēruv gatay awayay ni. Nahkay ti wál gatay ni tēmbrēŋa mandēhadkabana akaba zawal a, tandēhadkabu akaba wál ndahaŋ. Zlam gani nani ti Melefit àwayay do : àgraya tay a ti ga magrani nahkay do simiteni. ²⁷ Zawal day tagray nahkay, tēmbrēŋa mandēhadkabana akaba wál a, tandēhadkabu akaba zawal ndahaŋ sawaŋ, tawayay

magrani nahkay dal-dal, ay ti Melefit àgraya tay a ti ga magrani nahkay do simiteni. Zawal nday nani tagray zlam ya ti asay mimili ni e kidin gatay gatayani bu. Azuhva tawi gatay ya tagray ni ti Melefit amatraḅ tay ; gayaḅ ya atraḅ tay ni ti kal-kal akaba zlam gatay ya tàgudar ni.

²⁸ Akada gatay ya tàwayay mäsär Melefit do ni ti, Melefit day àmbrəḅa tay a ti tājalki ahàr ka zlam ya ti mæbəruf gatay magədavani awayay ni ciliḅ. Nahkay tæbu tagray zlam ya àgəski magrani do ni. ²⁹ Tagray zlam ya àgəski magrani do ni, tagudar zlam dal-dal : tawayay zlam kay, tægri daliya ana mis, zlam ge mis tigi eri ana tay, tabazl mis, taləgavu e kidin gatay bu, tagosay mis, tagray cuday, tæsivu ana mis, ³⁰ tæbi seki ana mis, tàwayay Melefit do, tahəḅgalay ma ge mis, tiji zlabay, tazləbay ahàr gatay, tadəbay divi ga mægri cuday ana mis, tiiciiki ma ana ata bəḅ gatay do. ³¹ Tæsär ahàr va do, tàgray ere ye ti tədəm atagray ni do, tàwayay mis do, mis day tæsi cicihi ana tay do. ³² Ma ge Melefit ya àdəm ndam ya tagudar zlam akada nani ni ahàr àdəm tåbazla tay a ni ti, tæsəra ma gani nana lala. Ku tamal tæsəra lala nəḅgu ni nday tæbu tagudar zlam zlam gatay. Tàgray nahkay ciliḅ do : tazləbay ndam ya ti tagudar zlam akada gatay ni daya. Gatay ya ti tagray nahkay ni ti àgudarkiva tay a àkiva.

2

Seriya ge Melefit ti seriya ge jiri

¹ Nak ya ti kədəm mis ndahaḅ tagudar zlam ciliḅ ni ti, ku nak way way do Melefit aməwəl kur àna seriya. Gayak ya ti kədəm mis ndahaḅ tàgudara zlam a ni ti, seriya àgəsa kur kurana. Adəba nak ya ti kədəm mis ndahaḅ tagudar zlam ni ti nak day kəbu kagudar akada gatay ni. ² Məsəra, Melefit amagrafəḅa seriya kà ndam ya tagray nahkay na. Seriya gani nani ti seriya ge jiri. ³ Nak ya ti kədəm mis

ndahaŋ tågudara zlam a, ambatakani do nak nakani day kàbu kagraj akada gatay ni ti, kèhi ana ahàr akatamfəŋa kà seriya ge Melefit a waw ? ⁴Tək day ti *sulum ge Melefit ya agruk dal-dalani ni akaba gayaŋ ya ti ebesək, àtraḅ kur weceweci do ni ti, kèhi ana ahàr zlam masakani aw ? Agruk sulum nahkay ni ti, awayay ti kâmbatkaba majalay ahàr gayak a ti kəsər do waw ? ⁵Nak kici slimi do, kàwayay mambatkaba majalay ahàr gayak a do ni ti, nak nakani àna ahàr gayak kagraj ti Melefit mâtiraḅ kur dal-dal. Ka fat ya ti Melefit aməzuma bəruv a ni ti aməgəs kur àna seriya. Ka fat gani nani ti amagrafəŋa seriya kè mis a ; seriya gayaŋ ya agray ni ti ge jiri. ⁶Ku way way do, Melefit aməvi zlam ke tūwi ga maslaŋa gani ya àgray ni : ⁷nday ya ti tagray zlam sulumani kəlavad ni ti Melefit aməvi *sifa ya àndav day-day do ni ana tay. Nday gani tawayay ti Melefit mâzləbay tay, mêdəmki ma sulumani ka tay, akaba tawayay tanjəhad akaba Melefit ga kaŋgay-kaŋgayani. ⁸Ay nday ya ti ticiiki ma do, tawayay jiri do, tawayay magudar zlam ni ti Melefit aməzumki bəruv ka tay, amatiraḅ tay dal-dal. ⁹Ndam ya ti tagudar zlam ni dek atəcakay daliya dal-dal, bəruv amətikaba ana tay a. Atəcakay daliya gani nani enji ti ndam *Zude, mək nday ya ti nday ndam Zude do ni. ¹⁰Ay nday ya ti tagray zlam sulumani ni ti ni Melefit amazləbay tay, amədəm nday sulumani, aməvi manjəhad sulumani ana tay. Aməvi ana ndam Zude enji, mək ana nday ya ti nday ndam Zude do ni. ¹¹Aɗaba Melefit agray seriya ti èmbikivu ka maslaŋa nahaŋ do.

¹²Tamal mis təsər *Divi ge Melefit ya àɗəfiki ana Məwiz ni do mək tagudar zlam nahkay ti, etijiji dek. Ay etijiji ti akada ga pakama ya àbu məbəkiani a wakita ge Məwiz ni bu ni do. Nday ya ti təsəra divi ge Melefit ya àvi ana Məwiz na mək tagudar zlam ni ti, Melefit aməgəs tay àna seriya

akada ga pakama ya àbu mabəkiani a wakita gani nani bu ni. ¹³ Ndam ya ti tɛbu tici pakama ge Melefit ya àhi ana Mɔwiz ni àna slimi ciliŋ ni ti Melefit amədəm nday ndam jireni do ; amədəm ndam jireni ti nday ya ti tægaskabu, tagray tɔwi àna pakama gani nani ni. ¹⁴ Nday ya ti ndam Zude do ni tèsər Divi ge Melefit ya àdɛfiki ana Mɔwiz ni do. Ay tamal tagray zlam akada ge Divi ge Melefit ya àdɛfiki ana Mɔwiz ni ka mäsər gatay do nahəma, zlam gatay ya tagray ni adafaki Divi ya Melefit àvi ana Mɔwiz ni àniviyu ana tay a mabərɔv bu. Ku tamal tèsər Divi gani nani do nɛŋgu ni, Divi gani àniviyu ana tay a mabərɔv bu. ¹⁵ Nahkay tɛdafaki tɛbu tagray tɔwi ti àna Divi ge Melefit ya àvi ana tay a mabərɔv gatay bu ni. Təsərkaba zlam sulumana akaba magədavana a mabərɔv gatay ba ; sarta nahaŋ tèsəra tɔgra zlam sulumana, sarta nahaŋ ti ni tèsəra tɔgudara zlam a. ¹⁶ Zlam ya ti nəzlapaki nihi ni ti amangazlavu vay-vay ka fat ya ti Yezu *Krist amagrafəŋa seriya kè mis àna njɛda ge Melefit a ni. Amagrafəŋa seriya kà tay a ti àki ka zlam ya ti àniviyu ana tay a mabərɔv bu mangahani ni. A *Ma Mɔweni Sulumani ya nəhi ana kuli ni bu ni day nɛdəm nahkay.

Ndam Zude tægaskabu Divi ge Melefit ya àdɛfiki ana Mɔwiz ni do

¹⁷ Nak zal Zude ya kazləbay ahər gayak adaba nak zal Zude ni ti, nak kəbu kagraŋ ahəmamam ? Kɛdəm kəsəra Melefit akaba Divi gayaŋ ya àdɛfiki ana Mɔwiz na ; ¹⁸ kɛdəm kəsəra ere ye ti Melefit awayay na ; *Divi ge Melefit ya àdɛfiki ana Mɔwiz ni ti àdɛfukkia zlam a ; kəsəra medekaba zlam sulumana akaba magədavana ; ¹⁹ kɛdəm kɪpia divi a, kadafəŋa ahar kà ndam wuluf a ; kɛdəm nak bay masladɪ mələŋ ana ndam ya ti nday a ləvəŋ bu ni ti tɪpi divi lala ni ; ²⁰ kɛdəm kəsəra zlam a,

kəɖəfiki zlam ana ndam ya ti tèsər zlam do ni ; kəɖəm nak bay məsər zlam, kacahi zlam ana ndam ya ti tèsər Divi ge Melefit do ni. Kagray nahkay ti kəhi ana ahàr Divi ge Melefit ya àɖəfiki ana Məwiz ni ti àɖəfukaba zlam jirena ðek. ²¹ Ay nak ya ti kacahi zlam ana mis ni ti, kàcahi zlam ana ahàr gayak gayakani do ni ti kamam ? Nak ya ti kəhi ana mis « Kìgum akal ba » ni ti, nak nakani kigi ni ti kamam ? ²² Nak ya ti kəhi ana mis « Kəgrum hala ba » ni ti, nak nakani kagray ni ti kamam ? Nak ya ti kəhi ana mis « Kəgrum pəra ba » ni ti, nak nakani kəhuriyu a məlaŋ ga pəra vu ga məhəl zlam ya tàbəhadì ana pəra ni akal ni ti kamam ? ²³ Nak ya ti kəɖəm Divi ge Melefit àbəlay ni ti kagray ere ye ti Melefit àɖəm kəgray ba e Divi gayan bu ni, kəbəkì mimili ke Melefit nahkay ni ti kamam ? ²⁴ Adaba àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi : « Nday ya ti nday ndam *Zude do ni təbu tindivi Melefit azuhva tawi gekəli ya kəgrum ni.* »

²⁵ Tamal kəgəskabá Divi ge Melefit ya àɖəfiki ana Məwiz na ti, gayak ya *kəkeley kudi ga madafaki nak ge Melefit ni ti àbəlay. Ay tamal kəgəskabu Divi ge Melefit gani do ni ti, ègia akada kəkeley kudi ndo. ²⁶ Tamal mis àgəskabá Divi ge Melefit ya àɖəfiki ana Məwiz na ti, ku tamal èkeley kudi ndo nəngu ni, kə eri ge Melefit ti ègia akada èkela kudi a. ²⁷ Tamal mis èkeley kudi ndo, mək àgəskabá Divi ge Melefit ya àɖəfiki ana Məwiz na ti, maslaŋa gani nani aməɖəm nak ya ti kikelə kudi a, kəsəra Divi ge Melefit a mək kəgəskabu do ni ti kəgudara zlam a. ²⁸ Zal Zude ededifŋ ededifŋeni ti way ? Zal Zude kə eri ge Melefit ti naŋ ya ti agray zlam ya ti mis tipi ni do. Mekeley kudi ededifŋ ededifŋeni ti mam ? Mekeley kudi kə eri ge Melefit ti ya təkəlkia ambəl gana ni do. ²⁹ Zal Zude ededifŋ ededifŋeni ti àsərvu do ; zal Zude kə eri ge Melefit ti maslaŋa ya

* 2:24 Izayi 52.5.

ti Melefit àmbatikaba majalay ahàr a ni. Mekeley kúfi edefiñ edefiñeni day ere ye ti *Məsuf ge Melefit agri a məbəruf bu ni. Ere gani nani ti Divi ge Melefit ya àdəfiki ana Məwiz ni àgray do. Maslaña gani nani ti mis tàzləbay nañ do ; azləbay nañ ti Melefit.

3

Maslaña ya ti àgudari zlam ana Melefit do ni ti àbi

¹ Tamal nahkay ti, ndam *Zude tətam mis ndahañ ni ti àna mam ? *Mekeley kúfi gatay ya tekeley ni ti asagikivu mam ana tay mam ? ² Zlam gani nday nani ti a zlam bu dek tàbəlay dal-dal. Adaba Melefit àgri sulum akaba àhi ma gayan enji ni ti ana ndam Zude. ³ Mis ndahañ e kidiñ gatay bu tàmbrəña ma ge Melefit a ; ay ku tamal tàmbrəña nəngu ni, gatay ya ti tàgray nahkay ni ti Melefit day aməbrəñ magray ere ye ti àdəm amagray ni azuhva nani aw ? ⁴ Aha, nahkay do simiteni ! Ku tamal mis dek tasəkad malfada nəngu ni, day-day Melefit àmbrəñ ere ye ti àdəm amagray ni do. Àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi :

« Ka ya ti kədəm ma ni ti, mis atəsər ma gayak ya kədəm ni ti ma ge jiri.

Ku tamal tacalki kur ka zlam magudarani nəngu ni, ekeyefiñ kà tay, atəsər kàgudar arañə ndo simiteni.* »

⁵ Ay bi maslaña nahañ adəm məsər Melefit nañ jiri ti àna zlam ge mis ya tagudar ni. Tamal adəm nahkay ti amədəmum mam ? Ka ya ti Melefit aməzuma bəruf a, amatrað mis ni ti, amədəmum Melefit agri cuday ana tay aw ? Ma goro hini ya nədəm nihi ni ti ma goro goroani do ; nədəm ti akada ge mis ndahañ ya təbu tədəm ni. ⁶ Nahkay Melefit agri cuday ana mis aw ? Aha ! Melefit

* 3:4 Limis 51.6.

ti naŋ cudayani do simiteni. Tamal ti naŋ cudayani ti, amagrafəŋa seriya kè mis ga duniya ti ahəmamam ?

⁷ Ay bi maslaŋa nahaŋ adəm tamal nasəkad malfada ti, mis atəsər Melefit naŋ jiri àna malfada goro ya nəsəkad ni, mək atazləbay Melefit azuhva jiri gayaŋ ni. Tamal nahkay ti Melefit aməgəs nu àna seriya, amədəm nu bay magudar zlam ti kamam ? ⁸ Tamal pakama gani nani pakama ge jiri ti, hojo mədəmum : « Magударum zlam, ti zlam sulumani mığravu. » Nu ti nədəm nahkay do simiteni, ay mis ndahaŋ təbu tasəkadku malfada, tədəm nu nəbu nədəm nahkay. Melefit amatraḅ tay àki ka ma gatay ya tàgudar ni ; amatraḅ tay ti ge jiri.

⁹ Nihi ti nədəm mam ? Leli ndam Zude ti mətam mis ndahaŋ aw ? Aha ! Nədəma : nədəm ahkado leli ndam Zude akaba mis ga jiba ndahaŋ ni dek ti mığia evidi ga zlam magudarana. ¹⁰ Ma goro nani ti akada ma ya ti àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu ni. Ma gani nani ti nahkay hi :

« Maslaŋa àbi jireni bi, ku mis bəlaŋ day àbi.

¹¹ Maslaŋa ya ti àsəra jiri a ni àbi,

maslaŋa ya ti adəbay Melefit ni day àbi.

¹² Mis dek tija, nday dek ka ahar bəlaŋ tàmbatia aləŋ ana Melefit a ;

maslaŋa ya ti agray zlam sulumani ni ku bəlaŋ tekeḅi àbi.
†

¹³ Ma gatay ya tədəm ni ti àbəlay do, ezi akada mindiviŋ məzləkləŋana. ‡

Arəd gatay àbəlay do, tagosay mis àna naŋ.

Pakama gatay ya tədəm ni ti akada məwər ga gavaŋ. §

¹⁴ Pakama gatay ni dek ti pakama ga cuday, tetikwesl mis àna naŋ ciliŋ. *

† 3:12 Limis 14.1-3 ; 53.2-4. ‡ 3:13 Limis 5.10. § 3:13 Limis 140.4.

* 3:14 Limis 10.7.

¹⁵ Asak gatay ni azavu kaf-kaf ga moru mabazl mis.

¹⁶ Ka melaŋ ya ti tòra ni dek ti tagudar zlam, tægri daliya ana mis.

¹⁷ Təsər manjəhadkəbani akaba mis àna sulumani do. †

¹⁸ Tàgrafəŋa aŋgwaz kè Melefit a do simiteni. ‡ »

¹⁹ Məsəra Divi ge Melefit ya àbu məbəkiani a wakita ge Məwiz ni bu ni dek ti Melefit àhi ana ndam ya ti tægəskabá ma gana ni. Adəm ma gani ti, awayay adafaki ku way way do àgudara zlam a ; ŋgay tægudar zlam ndo ni ti mis atəhi koksah. Nahkay mis dek təsəra akal Melefit aməwəl tay àna seriya. ²⁰ Maslaŋa ya ti Melefit amədəm naŋ jireni adaba àgəskabá Divi ge Melefit ya àbu məbəkiani a wakita ge Məwiz ni bu na dek ti àbi. Wakita ge Melefit ya Məwiz àbəkni ni ti mis təsər zlam magudarani gatay àna naŋ ciliŋ.

Mis tigi ndam jireni kè meleher ge Melefit ti ahəmamam ?

²¹ Ay nihi ti Melefit adəfikia divi ana mis a ti tīgi ndam jireni kè eri gayaŋ. Divi gani nani ti gərgəri akaba *Divi ya Məwiz àbəkni a wakita gayaŋ ni bu ni. Ku tamal nahkay nəŋgu ni, Məwiz akaba ndam ndahaŋ ya tàhəŋgaray *pakama ge Melefit ni tədəmkibiya ma. ²² Mis tigi ndam jireni kè eri ge Melefit nahəma, adaba təbu təfəki ahər ka Yezu *Krist palam. Melefit àvi divi gani nani ana nday ya ti təfəki ahər ka Yezu Krist ni dek. Adaba Melefit ti ècirkaba mis a do : ²³ mis dek tægudara zlam a ; nahkay nday driŋ driŋ akaba Melefit Bay njəda-njədani ni, tòru afa gani koksah. ²⁴ Ay ti Melefit àgri sulum gayaŋ ana tay, adəm nday ndam jireni kè eri gayaŋ ni ti ga sulum gayaŋ. Àgri ana tay nahkay ti àna təwi ga Yezu Krist ya àgray ni. Yezu Krist ti àhəŋgaya tay a zlam magudarani gatay ni ba. ²⁵ Naŋ ti Melefit àslərbiyu naŋ ti məmət azuhva mis. Àgray nahkay ti, ti mimiz ga Yezu ya adəgaya ni

† 3:17 Izayi 59.7-8. ‡ 3:18 Limis 36.2.

mêbarafəŋa zlam magudarana kè mis a. Nahkay tamal məfəkia ahàr ka Yezu Krist a ti, Melefit ambərfəŋa zlam magudarani geli ni kè leli a. Melefit àgray nahkay ti, adafaki Melefit ti naŋ jireni : ahaslani ti Melefit àtraŋki mis ka zlam magudarani gatay ni ndo, ²⁶ èbesia ana tay a. Ay nihi ti Melefit adafakia naŋ jirena. Àgray nahkay ti, awayay agray zlam ge jiri akaba awayay ti ndam ya ti təfəki ahàr ka Yezu ni tīgi ndam jireni daya.

²⁷ Tamal nahkay ti zlam nahaŋ àbu ti miji zlabay àna naŋ aw ? Aha ! Àbi. Tamal maslaŋa esliki magray zlam ya ti Melefit adəm a Wakita gayaŋ ni bu grum ni dek ti, amal esliki miji zlabay, ay maslaŋa ya ti esliki ni ti àbi simiteni. Nahkay Melefit adəfikia divi nahaŋ ana leli a, ay ti miji zlabay àna naŋ koksah. Divi gani ya adafaki ni ti məfəki ahàr ka Yezu Krist. ²⁸ Nahkay zla nahəma, məsəra Melefit adəm mis jireni kè eri gayaŋ ni ti azuhva maslaŋa gani naŋ àbu afəki ahàr ka Yezu Krist. Ku tamal maslaŋa gani adəbay Divi ya ti Məwiz àbəki a wakita gayaŋ ni bu ni dek nəŋgu ni, Melefit adəm maslaŋa gani nani mis jireni ti azuhva təwi gani nani do. ²⁹ Melefit ti naŋ Melefit ga ndam *Zude ciliŋ aw ? Aha ! Naŋ ti Melefit ga nday ya ti nday ndam Zude do ni daya do waw ? Iy, naŋ Melefit ga ndam ya ti nday ndam Zude do ni daya. ³⁰ Adaba Melefit ti naŋ bəlaŋ, nahaŋ àbi. Tamal ndam Zude təfəki ahàr ka Yezu Krist ti Melefit amədəm nday ndam jireni kè eri gayaŋ. Mis ndahaŋ ni day tamal təfəki ahàr ka Yezu Krist ti Melefit amədəm nday ndam jireni kè eri gayaŋ daya. ³¹ Geli ya ti mədəm Melefit agray ti mis tīgi ndam jireni kè eri gayaŋ adaba təfəkia ahàr ka Yezu Krist a ni ti, awayay adəmvaba Divi ge Melefit ya adəfiki ana Məwiz ni ti zlam masakani aw ? Aha, nahkay do ! Məbu madafaki pakama ge Melefit ya adəm a wakita gani nani bu ni ti pakama ge Melefit ededīŋ ededīŋeni sawaŋ.

4

Melefit àdɛm Abraham ti naŋ mis jireni kè eri gayaŋ

¹ Majalumki ahàr ka Abraham bəŋ ga bəŋ geli ni. Məɖəmki ti mam ? Naŋ ti mam àgrakivu a manjəhad gayaŋ ni bu mam ? ² Tamal Melefit àdɛm Abraham ti naŋ mis jireni kè eri gayaŋ azuhva àgray tɔwi sulumani ti, akal Abraham eji zlabay tata. Ay ti kè meleher ge Melefit ti èji zlabay koksah, ³ adaba àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit ni bu nahkay hi : « Abraham àfəkia ahàr ke Melefit a, nahkay ti Melefit àdɛm naŋ mis jireni kè eri gayaŋ.* »

⁴ Səruma lala : maslaŋa ya ti agray tɔwi ni ti tɔwi endif gayaŋ. Ere ye ti tɔwi ni ti ga sulum do. ⁵ Ay tamal mis àfəkia ahàr ke Melefit a, Melefit àdɛm maslaŋa gani nani ti mis jireni kè eri gayaŋ. Ku tamal maslaŋa gani àgri tɔwi ana Melefit ndo nəŋgu ni, àsəra Melefit agray ti ndam magudar zlam tigi ndam jireni kè eri gayaŋ ti ga sulum gayaŋ. ⁶ Ahaslani Devit day àdɛmkia ma ka ndam ya ti Melefit àgray ti tigi ndam jireni kè eri gayaŋ na ; ku tamal ndam nday nani tɔgri tɔwi ndo nəŋgu ni Melefit àdɛm nday ndam jireni kè eri gayaŋ. Devit àdɛm ndam nday nani ti tɔbu ana məmərani. ⁷ Àdɛm ahkado :

« Ndam ya ti Melefit àmbərfəŋa zlam magudarani gatay na kà tay a, àwayay mamənjələŋani kà zlam gatay ya tàgudar ni va do ni ti tɔmərɔvu.

⁸ Maslaŋa ya ti Bay Melefit àcalfəŋ kà zlam gayaŋ ya àgudar ni do simiteni ni ti mɔmərɔvu.† »

⁹ Devit awayay adɛm ndam ya tɔmərɔvu ni ti ndam ya nday *təkela kɔdi a ni ciliŋ aw ? Aha ; ndam ya təkəley kɔdi ndo ni day tɔmərɔvu. Məɖəm Melefit àdɛm Abraham naŋ mis jireni kè eri gayaŋ ni ti, adaba àfəkia ahàr a palam

* 4:3 Mənjəkiani 15.6. † 4:8 Limis 32.1-2.

do aw ? † ¹⁰ Melefit àdām Abraham naŋ mis jireni kè eri gayan ni ti, ka sarta gani nani ti Abraham èkela kudi a tak, èkeley faŋ ndo waw ? Ka sarta gani nani ti èkel kudi faŋ ndo. ¹¹ Nahkay Abraham àfaki ahàr ke Melefit, mæk Melefit àdām naŋ zal jiri kè eri gayan nahàma, ka sarta gani nani èkeley kudi faŋ ndo. Àra àfakia ahàr ke Melefit a ti Melefit àhi mēkeley kudi ti ga madafaki naŋ ègia mis jirena kè eri ge Melefit a. Nahkay Abraham ti naŋ bəŋ ga ndam ya ti tèkeley kudi ndo, táfakia ahàr ke Melefit a ni. Melefit àdām nday day ndam jireni kè eri gayan akada ya àhi ana Abraham ni. ¹² Abraham ti naŋ bəŋ ga ndam ya ti tèkela kudi a ni daya, ay ti si ahàr àdām tèkeley kudi cilin do ; táfaki ahàr ke Melefit akada ga bəŋ gatay Abraham ya àgray ka ya ti èkeley kudi faŋ ndo ni daya kwa.

Melefit aməvi sulum gayan ti ana ndam ya ti táfaki ahàr ka Yezu ni

¹³ Kwa ahaslani Melefit àdām Abraham ahkay do ni bəza hudf gayan atanjəhadf ka hadf dek. § Àdām nahkay ti adaba Abraham àdaba *Divi ge Melefit na palam do ; Melefit àdām nahkay ti adaba Abraham àfakia ahàr a palam. Abraham àra àfakia ahàr ke Melefit a nahkay ti Melefit àdām naŋ ti mis jireni kè eri gayan. ¹⁴ Tamal mis tadəbay Divi ge Melefit ni mæk Melefit adām nday ndam jireni kè eri gayan azuhva tūwi gani nani ti, akal məfaki ahàr geli ke Melefit ni egi zlam masakani. Tamal nahkay ti, akal ge Melefit ya ti àdām aməvi zlam ana mis ga sulum ni day egi ma masakani. ¹⁵ Nahkay tamal mis təsəra Divi ge Məwiz ya Melefit àvi ana tay na, mæk təgray zlam ya ti Məwiz àdām grum ni do ni ti, Melefit azumki bəruv ka tay

† 4:9 Mənjay Mənjəkiani 15.6. § 4:13 Mənjay Mənjəkiani 12.2-3 ; 17.4-6 ; 22.15-18.

adaba tàwayay mægəskabu ma gani do. Adaba tamal Divi ge Melefit àlèbi ti, akal magudar zlam day àbi simiteni.

¹⁶ Nahkay zlam ya ti Melefit àdəm aməgri ana mis ni ti, aməgri ti ana ndam ya ti təfəki ahàr ni. Àgray nahkay ti ga sulum gayaŋ. Awayay agri ana bəza huđ ga Abraham dek. Melefit agri zlam ya ti àdəm aməgri ana mis ni ti, àgri ana nday ya ti təgəskabu Divi ge Melefit ya Məwiz àbəki a wakita gayaŋ ni bu ni ciliŋ do. Aməgri ti ana mis ndahaŋ ya ti təfəki ahàr akada ga Abraham ya àfəki ahàr ni dek daya. Adaba Abraham ti naŋ bəŋ geli dek. ¹⁷ Àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu, Melefit àhi ana Abraham nahkay hi : « Nàgray ti kîgi bəŋ ga jiba gərgəri kay.* » Nahkay Abraham ègia bəŋ geli kè meleher ge Melefit a, adaba àfəki ahàr ti ke Melefit. Melefit ti ahəŋgaraba mis e kisim ba, zlam ya ti təbi ahaslani bi ni day agray tay àna pakama ya adəmaya ni. ¹⁸ Abraham ti àmbrəŋ məfəki ahàr ke Melefit ndo. Ku tamal ere ye ti Melefit àdəm aməgri ni mis tədəm àgravu koksah nəŋgu ni, Abraham àmbrəŋ məfəki ahàr ke Melefit ndo. Nahkay Abraham ègia bəŋ ga jiba gərgəri a kay akada ge Melefit ya àhi ahkado : « Bəza huđ gayak atala dal-dal nahkay† » ni. ¹⁹ Ka ya ti Melefit àhi ma gani ana Abraham ni ti vi ga Abraham agray vi diŋ. Àsəra ègia medewel a kwete-kwete, wal gayaŋ Sara day dəgəlani, ay àmbrəŋ məfəki ahàr ke Melefit ndo. ²⁰ Àjalay ahàr cə cə do, àsəra aməŋgət ere ye ti Melefit àdəm aməvi ni ; àŋgəta njəda adaba àfəkia ahàr ke Melefit a. Nahkay àzləbay Melefit. ²¹ Àsəra lala, Melefit naŋ àbu àna njəda ga məgri ere ye ti àdəm aməgri ni. ²² Melefit àdəm naŋ mis jireni kè eri gayaŋ ni ti azuhva nani. ²³ Ma ya ti àbu məbəkiani : « Melefit àdəm naŋ mis

* 4:17 Mənjəkiani 17.5. † 4:18 Mənjəkiani 15.5.

jireni kè eri gayan[‡] » ni ti àdəmki ka Abraham ciliŋ do, ²⁴ àdəmki ti ke leli daya. Leli məfəkia ahàr ke Melefit a ; naŋ ti àhəŋgaraba Bay geli Yezu e kisim ba. Məfəki ahàr nahkay ti, Melefit amədəm leli day ndam jireni kè eri gayan. ²⁵ Yezu ti Melefit àmbrəŋ naŋ ti məmət ti azuhva zlam geli ya mägudar ni. Melefit àhəŋgaraba naŋ e kisim ba ni ti, ti leli mīgi ndam jireni kè eri gayan.

5

Leli manjəhad akaba Melefit àna sulumani

¹ Nihi ti Melefit àdəm leli ndam jireni kè eri gayan ni ti adaba məfəkia ahàr a. Nahkay ti leli məbu manjəhad akaba Melefit àna sulumani azuhva zlam ga Bay geli Yezu *Krist ya àgray ni. ² Bay ya ti àvi divi ana leli ti məŋgət *sulum ge Melefit ni ti Yezu Krist. Leli məfəkia ahàr a, nahkay məki nihi ti ka sulum gani nani. Məmərnu adaba məsəra Melefit amagray ti mənəhad akaba naŋ a mələŋ masladani gayan ni bu. ³ Məmərnu ti azuhva nani ciliŋ do, ku leli a daliya bu day məmərnu. Adaba məsəra ka ya ti məbu macakay daliya ni ti macahay mebesey zlam. ⁴ Ka ya ti mebesey zlam ni ti məŋgət njəda, məmbrəŋ məfəki ahàr ka Yezu do. Ka ya ti məŋgəta njəda nana ni ti məsəra Melefit aməgri ere ye ti àdəm aməgri ana leli ni ana leli edediŋ. ⁵ Leli məsər nahkay ti masakani do, adaba məsəra Melefit awayay leli dal-dal. Məsər ti àna njəda ga *Məsuf Njəlatani, adaba Melefit àvia Məsuf gani nana ana leli a, àniviyu ana leli.

⁶ Ahaslani ti njəda àfəŋ kè leli ga məmbrəŋ magudar zlam bi. Ay Krist àməta a kəla ga ndam magudar zlam va. Àmət ti ka fat ya ti Melefit adaba ni. ⁷ Ku tamal mis naŋ jireni nəŋgu ni, mis nahaŋ agəskabu ti məmət a kəla

‡ 4:23 Mənjəkiani 15.5.

gayaŋ vu ti zləzlada. Tamal mis sulumani ti, bi maslaŋa agəskabu ti mêmət a kəla gayaŋ vu. ⁸ Ay ti Melefit awayay leli dal-dal. Ere ye ti adafaki awayay leli dal-dal ni ti nihi : ka sarta gani nani leli məbu magudar zlam kekileŋa, ay əslərbiyu Krist ti mêmət a kəla geli vu. ⁹ Krist əra əməta a kəla geli va, mimiz gayaŋ əra ədəgaya nahkay nahəma, Melefit ədəm leli ndam jireni kə eri gayaŋ. Əgia nahkay ti məsəra ka fat ya ti Melefit amagrafəŋa seriya kə mis a ni ti Krist amahəŋgay leli ti Melefit əzumki bəruv ke leli ba. ¹⁰ Ahaslani ti leli ndam ezir ge Melefit. Ay nihi ti Wur gayaŋ əməta, nahkay əŋgalabakabá leli akaba Melefit a. Əgia nahkay ti məsəra lala Melefit amahəŋgay leli ga kaŋgay-kaŋgayani adaba Wur gayaŋ ni əŋgaba e kisim ba, naŋ əbu əna sifa. ¹¹ Ay nahkay ciliŋ do ; məmərvu əna ere ye ti Melefit əgri ana leli ni. Ere ye ti əgray ni ti azuhva Bay geli Yezu Krist. Əŋgalabakabu leli akaba Melefit ni ti naŋ.

Ata Adam nday ata Krist

¹² Ere ye ti nawayay nədəm ni ti nihi : mis bəlaŋ ənjəki ka magudar zlam, mək magudar zlam gayaŋ ni əzəkibiya kisim ke mis a dek. Nahkay mis ni dek təmət, adaba nday dek təgudara zlam a. ¹³ Wudaka Melefit ədəfiki *Divi gayaŋ ana Məwiz nahəma, zlam magudarani əbu a duniya bu əndava. Ay ka sarta gani nani ti Melefit əcalki mis ka zlam magudarani gatay ni ndo, adaba ədəfiki Divi gayaŋ ni ana Məwiz faŋ ndo. ¹⁴ Ay ti kwa ka sarta ga Adam əbivaya ana Məwiz a ti kisim əbu zlam gayaŋ. Ku tamal mis təgudari zlam ana Melefit akada ga Adam ni ndo nəŋgu ni, təbu təmət. Adam ti akada maslaŋa ya ti amara ni. ¹⁵ Ay ti təwi gatay ni gərgəri. Zlam magudarani ga Adam ni ti gərgəri akaba zlam ya ti Melefit avi ana mis ga sulum

ni. Iy, edefin̄ mis bəlaŋ àgudar zlam, mək magudar zlam gayaŋ ni àzəkibiya kisim ke mis a dek.

Ay *sulum ge Melefit ya agri ana mis ni ti nahkay do, àtam tūwi ga Adam ni àna njəda dal-dal. Adaba məsəra Melefit amahəŋgay mis dal-dal ga sulum azuhva tūwi ge mis bəlaŋ. Maslaŋa nani ti Yezu *Krist. ¹⁶ Nahkay sulum ya ti Melefit agri ana mis ni ti gərgəri akaba zlam magudarani ya mis bəlaŋ àgudar ni. Zlam magudarani ya mis bəlaŋ àgudar ni ti Melefit àwəlkia mis àna naŋ ka seriya. Ay sulum ge Melefit ya agri ana mis ni ti nahkay do. Mis ni tàgudara zlam a dal-dal, ay ku tamal nahkay nəŋgu ni Melefit àgria sulum ana tay a. Sulum gayaŋ ya àgri ana tay ni ti, agray ti tigi mis jireni kè eri gayaŋ. ¹⁷ Iy, edefin̄ mis bəlaŋ àgudar zlam, mək zlam magudarani ge mis bəlaŋani ni àzəkibiya kisim ke mis a dek. Ay maslaŋa nahaŋ bəlaŋ àgra tūwi nahaŋ a, tūwi gayaŋ ni àtama nahaŋ na àna njəda dal-dal ; maslaŋa gani nani bəlaŋani ni ti Yezu Krist. Melefit agri sulum ana mis ti azuhva naŋ. Àna sulum gani nani ti mis etigi jireni kè eri gayaŋ. Nahkay ti nday ya ti tigia mis jirena kè eri gayaŋ a ni atəŋgət *sifa ya àndav day-day do ni, ti tənjuhədkabu akaba naŋ a bay gayaŋ bu.

¹⁸ Nahkay zla nahəma, məsəra mis bəlaŋ àgudar zlam, mək zlam magudarani gayaŋ ni àzəkibiya kisim ke mis a dek, adaba Melefit àwəla tay àna seriya. Nahkay day mis nahaŋ bəlaŋ àgray zlam sulumani, àmbaya mis a dek a seriya ba, àvia sifa ya àndav day-day do na ana tay a. ¹⁹ Məsəra mis bəlaŋ àgəsiki ma ana Melefit ndo, àgudar zlam ; nahkay ti mis kay tigi ndam magudar zlam. Nahkay day mis bəlaŋ àgray zlam sulumani, àgəsikia ma ana Melefit a ; azuhva zlam gayaŋ ya àgray ni ti Melefit àdəm mis kay etigi ndam jireni.

²⁰ Melefit èferkivu Divi gayaŋ, àdëfiki ana Mëwiz ni ti, ti mis têsarki nday tãbu tagudar zlam kay. Ay ka ya ti mis tagudar zlam gërgëri kay ni ti Melefit day agri sulum gayaŋ ana tay kay, àtam zlam gatay ya tãgudar ni àna njëdá ferek-ferek. ²¹ Mësëra tamal mis agudar zlam ti amët, adaba magudar zlam gayaŋ ni naŋ àbu àna njëdá ga makad naŋ. Nahkay day sulum ge Melefit ya agri ana mis ni ti naŋ àbu àna njëdá ga mahëngay mis : azuhva sulum gani nani ti mis ni tigi jireni kè eri ge Melefit, nahkay Melefit avi sifa ya àndav ðay-ðay do ni ana tay azuhva tãwi ga Bay geli Yezu Krist ya àgray ni.

6

Leli mambu àna sifa azuhva Yezu Krist

¹ Tamal nahkay ti, mädëm nihi ti mam? Mädëm magударumkivu zlam kälavad, ti Melefit mëgri sulum gayaŋ ana leli àkivu aw? ² Aha, mëgrum nahkay ba. Mësëra ahaslani ti leli ndam magudar zlam, ay nihi ti kala mämëta, leli evidi ga zlam magudarani va do. Tamal leli evidi ga zlam magudarani va do ni ti, kekileŋa mawayay magudar zlam ti kamam? ³ Ka ya ti *tãbaray leli dek àna *slimi ga Yezu *Krist ni ti, ŋgay miŋgia akadã mis bëlaŋ akaba naŋ a, kala leli dek mämëta akaba naŋ a ti kësërum do aw? ⁴ Ka ya ti tãbaray leli àna slimi ge Krist ni ti kala mämëta ka ahar bëlaŋ akaba naŋ a, tilia leli ka ahar bëlaŋ akaba naŋ a daya. Ay Bëŋ geli Melefit ti njëdá àfëŋ dal-dal, àhëngaraba Yezu Krist e kisim ba àna njëdá gani nana ; nahkay awayay ti leli day manjëhad geli mëmbatvu, miŋgi mis maweni.

⁵ Leli miŋgia akadã mis bëlaŋ akaba Yezu Krist a, nahkay kala leli mämëta akaba naŋ a. Tamal nahkay ti leli day amanŋaba e kisim ba akadã gayaŋ ya ti àŋgaba e kisim ba ni. ⁶ Mësëra ka ya ti *tãdarfëŋ Yezu kã tëndal ni ti,

kala tàdarfərjıya manjəhad geli magədavani ya ahaslani na daya. Nahkay ti manjəhad geli nani ti àbi va bi, kala àməta. Ègia nahkay ti leli evidi ga zlam magudarani va do. ⁷ Adaba maslaŋa ya ti àməta àndava ni ti tislıki macalki naŋ ka zlam magudarani va do. ⁸ Leli miġia akada mis bəlaŋ akaba Krist a. Nahkay ka ya ti tàkad naŋ ni ti leli day kala məməta. Tamal nahkay ti məsəra leli amanġaba e kisim ba, amanjəhad akaba naŋ daya. ⁹ Məsəra Krist aŋgaba e kisim ba. Aŋgaba ti aməmət day-day va do. Kisim èslıki məgri araŋa va do. ¹⁰ Gayaŋ ya ti àmət ni ti, àmət ti sak bəlaŋ hıya àndava, ga məhəlfərja zlam magudarani geli ni kè leli a. Nihi ti aŋgaba e kisim ba, naŋ àbu àna sifa. Naŋ àbu àna sifa ti ga mazləbay Melefit. ¹¹ Nahkay ahàr àdəm kəsərüm lekulüm day kala akada kəmətuma, nahkay ti lekulüm evidi ga zlam magudarani va do. Ahàr àdəm kəsərüm lekulüm kəbum àna sifa ti ga mazləbay Melefit, adaba kiġuma akada mis bəlaŋ akaba Yezu Krist a.

¹² Ègia nahkay ti kiġum evidi ga zlam magudarani va ba. Kəgrum zlam magədavani ya ti kawayum ahaslani ni va ba. Zlam nday nani ti mis təgri ana vu gatay, ay vu ge mis ti amanjəhad ga kaŋgay-kaŋgayani do. ¹³ Kəvumi vu gekuli ana zlam magudarani ge miġi evidi gani ba. Vumi vu gekuli dek ana Melefit sawaŋ. Lekulüm ti akada ge mis ya ti təməta mək tənġaba e kisim ba ni. Nahkay ti vumi vu gekuli dek ana Melefit ti kiġum evidi gayaŋ, kəgrum jiri akada gayaŋ ya awayay ni. ¹⁴ Nahkay ti ekigum evidi ga zlam magudarani va do, adaba kəbumi kədəbum *Divi ge Melefit ya àdəfiki ana Məwiz ni va bi ; kəbum kədəbum ti divi ge Melefit ya àvi ana kuli ga sulum gayaŋ ni.

Leli ti evidi ga way ?

¹⁵ Tamal nahkay ti mədəm nihi ti mam ? Leli ti məbi mədəbum *Divi ge Melefit ya àdəfiki ana Məwiz ni va bi,

mèbu mæfæbum ti divi ge Melefit ya àvi ana leli ga sulum gayañ ni. Ay ègia nahkay ti magударumkivu zlam kælavad aw ? Aha, màgadarum zlam ba ! ¹⁶ Tamal ti kævumia ahàr gekùli ana maslaña, kèbum kægèsumiki ma gayañ ni ti, kiguma evidi gayañ a ti kæsèrum do aw ? Tamal kiguma evidi ga zlam magudarana ti akèmætum. Ay tamal kægèsumikia pakama ana Melefit a, kiguma evidi gayañ a ti, amædæm lekulùm ndam jireni kè eri gayañ. ¹⁷ Ahaslani ti lekulùm evidi ga zlam magudarani, ay nihi ti kàmbatumkaba majalay ahàr gekùli a, kægèsumikia pakama ana Melefit àna mæbæruv bəlañ a. Kægèsumkabá ma ge jiri ya ti tæcahi ana kùli na. Mægumi sùsi ana Melefit azuhva nani ! ¹⁸ Melefit àhəngafəña kùli kà zlam magudarana, kiguma evidi gayañ a. Nahkay ti kiguma ndam jirena. ¹⁹ Nəhi ma ana kùli nahkay, nazay mazavu ge evidi ti, ti kïcùm ere ye ti nəhi ana kùli ni, adaba kïcùm zlam weceweci do. Ahaslani ti kævumia ahàr gekùli ana magudar zlam ge migi evidi gana, kælavad kèbum kagударumi zlam ana Melefit àkivu. Ay nihi ti vumi ahàr gekùli ana Melefit, kigum evidi gayañ ti kəgrum jiri. Nahkay ti akanjəhadum njəlata.

²⁰ Ka ya ti lekulùm evidi ga zlam magudarani ni ti, kàjalumki ahàr ka magray jiri do simiteni, adaba lekulùm evidi gani do. ²¹ Ka ya ti kèbum kagударum zlam nday nani ti kəngætum mam àna nañ mam ? Nihi ti kəmənjumləñ kà zlam gani nday nani zlam ge mimili : ti-jij kùli, kèmætum àna nañ. ²² Ay nihi ti Melefit àhəngafəña kùli kà zlam magudarana, kiguma evidi gayañ a. Nahkay ere ye ti kəngætum àna nañ ni ti nihi : kiguma njəlata, nahkay ti Melefit aməvi sifa ya àndav dáy-dáy do ni ana kùli. ²³ Tamal mis agudar zlam ti aməngət zlam ka duwa gani ; ere ya aməngət ni ti kisim. Aməmæt azuhva zlam magudarani gayañ ni. Ay zlam ya ti Melefit avi ana mis ni ti avi ana tay ga sulum : avi ana tay ti *sifa ya àndav dáy-

day do ni ; avi ti ana nday ya ti tìgia akada mis bəlanj akaba Bay geli Yezu *Krist a ni.

7

Təfəki ngasa ke leli ga magray zlam ya ti Məwiz ədəm grum ni va do

¹ Bəza ga mmawa, nəhiki ma ana kəli àki ke *Divi ge Melefit ya Məwiz əbəki a wakita gayanj bu ni. Ngay Məwiz əfəki ngasa ke mis ka ya ti maslanja nani nanj əbu àna sifa ni cilij ti kəsəruma do waw ? ² Nədəm nahəma, ka ya ti zal ga wal nanj əbu àna sifa àmət ndo ni ti Məwiz a wakita gayanj ni bu əvi divi ana wal ni ge medeveni do. Ay tamal zal ni àməta ti Məwiz àcafənja wal gayanj na ga maday zal nahanj a do. ³ Nahkay məsəra, tamal zal ni àmət ndo, wal ni àda zal nahanj a ti wal ni àgra hala. Ay tamal zal ni àməta day ti Məwiz ədəm wal ni esliki masləkana : tamal əza zal nahanj a ti àgray mesəwehvu ndo. ⁴ Bəza ga mmawa, lekələm day nahkay. Kigəma akaba Yezu *Krist a akada mis bəlanj ; nahkay ka ya ti Krist àmət ni ti kala lekələm day kəmətuma akaba nanj a. Kəmətuma nahkay ti Məwiz àna Divi ya əbu məbəkiani a wakita gayanj ni bu ni əfəki ngasa ke kəli va do : kigəma ndam ga maslanja nahanj a. Maslanja gani nani ti àngaba e kisim ba, nanj Krist. Kigəma ndam gayanj a nahkay ti akəgrumi təwi sulumani ana Melefit. ⁵ Ka ya ti məgəskabu Yezu fanj ndo ni ti leli məbu magray ere ye ti məbəruf geli awayay ni. Zlam gani nani ti Məwiz àna Divi ya əbu məbəkiani a wakita gayanj ni bu ni àcafənja mis ga magrana, ay ka ya ti məsəra zlam nday nani zlam magudarani nahəma, məwayay magray zlam nday nani sawanj ; nahkay Divi ya əbu məbəkiani a wakita ge Məwiz ni bu ni əzligiyu leli a magudar zlam vu. Zlam gani nani ya məgray ni ti agudar leli, azoru leli e kisim vu. ⁶ Ka sarta gani nani ti ahər ədəm mədəbum Divi

ge Melefit ya M̄wiz àbèki ni, nìgia akada evidi gana. Ay nihi ti Melefit àhəŋga leli a, leli evidi gani va do, adaba leli akada m̄m̄ətani, M̄wiz àna Divi nani àfəki ŋgasa ke leli va do. Nahkay ti leli màgray t̄wi àna Divi ge Melefit ya àd̄əfiki ana M̄wiz ahaslani ni va do ; magray t̄wi ge Melefit ti akada ga M̄suf gayəŋ ya awayay ni.

Divi ge Melefit ya M̄wiz àbèki ni ti t̄wi gani mam ?

⁷ Nahkay ti, leli m̄əd̄əm mam ? *Divi ge Melefit ya t̄bu m̄əbəkiani a wakita ge M̄wiz ni bu ni ti zlam magudarani aw ? Aha ! Zlam magudarani do. Ay tamal Divi gani t̄ləbi ti, akal n̄əsər zlam magudarani do. Àbu m̄əbəkiani e Divi gani bu nahkay hi : « Zlam ge mis èguk eri ba.* » Ay tamal t̄bèki nahkay ndo ni ti, ŋgay zlam ge mis egi eri ti akal n̄əsər do. ⁸ Ay àbu m̄əbəkiani a wakita ge M̄wiz ni bu nahkay hi : « Zlam ge mis èguk eri ba. » T̄əd̄əm nahkay ti n̄əŋgəta evidi ga magudar zlam àna naŋ a, nahkay nìgia evidi ga zlam magudarana ; zlam ge mis gərgəri kay èḡua eri a. Ay tamal Divi nani àləbi ti akal n̄əgudar zlam ndo daya. ⁹ Ahaslani ka ya ti n̄əsər Divi ya M̄wiz àbèki ni faŋ ndo ni ti nu n̄əbu àna sifa zlam goro. Ay ka ya ti n̄əsəra Divi gana ni ti n̄ənjəki ka magudar zlam h̄uya, nìgi evidi gani. ¹⁰ Nahkay nìgia akada m̄m̄ətani k̄e eri ge Melefit a ; Divi ya àbu m̄əbəkiani a wakita ge M̄wiz ni bu ni ti, Melefit àwayay ti n̄əŋgət sifa àna naŋ, ay ti n̄əŋgət kisim àna naŋ sawaŋ. ¹¹ Nahkay n̄əra n̄əsəra Divi ya M̄wiz àbèki na ti n̄ənjəki ka magudar zlam, nìgia evidi gana, n̄əgosa ahàr goro a. Ègia akada n̄əkada ahàr goro àna Divi gani nana.

¹² Nahkay ti pakama ge Melefit ya M̄wiz àbèki ni ti zlam *n̄jəlatani, Divi ya a huđ gani bu ni day n̄jəlata, sulumani, divi ge jiri. ¹³ Ègia nahkay ti zlam sulumani ni agray ti nu m̄m̄ətani k̄e eri ge Melefit aw ? Aha !

* 7:7 Mahərana 20.17 ; Mimbiki 5.21.

Nahkay do. Nu mämətani kè eri ge Melefit ti azuhva zlam magudarani. Nàza zlam sulumani na, nàgudara zlam àna naṅ a ; nìgia evidi gana, nahkay nəməta àna naṅ a. Zlam gani àgravu ti mis têsər zlam magudarani ti zlam magudarani edediṅ, adaba nàzay Divi ge Melefit mək nàgudar zlam ya Melefit adəm e Divi gayarṅ ni bu tàgudar ba ni : nahkay magudar zlam gani àbəlay do simiteni.

Mis ti ègia evidi ga zlam magudarana

¹⁴ Məsəra *Divi ge Melefit ni ti Məwiz àbəki àna njeḍa ga *Məsuf ge Melefit. Ay nu ti mis hihiriken, njeḍa àfu bi : nahkay nìgia evidi ga zlam magudarana. ¹⁵ Ere ye ti nagraṅ ni ti nəsər do. Ere ye ti nawayay magrani ni ti nàgray do. Ay nagraṅ ti ere ye ti nawayay do simiteni ni sawarṅ. ¹⁶ Ay tamal nagraṅ ere ye ti nawayay do ni ti, nəsəra Divi ge Melefit ni zlam sulumani, nəgəskabá. ¹⁷ Nahkay nagudar zlam ti àna majalay ahàr goro do. Nagudar zlam ti adaba nìgia evidi ga zlam magudarana, nisliki makadffəṅvana do. ¹⁸ Nəsəra àna vu goro gedebeni ni ti nisliki magray zlam sulumani koksah. Nahkay nisliki mawayay magray zlam sulumani tata, ay ti nisliki magrani koksah. ¹⁹ Zlam sulumani ya nawayay nagraṅ ni ti nàgray do. Ere ye ti nagraṅ ni ti zlam magədavani ya ti nawayay do ni sawarṅ. ²⁰ Ere ye ti nagraṅ ni ti ere ye ti nawayay do ni. Tamal nahkay ti nəsəra nagudar zlam ti àna majalay ahàr goro do. Nagudar zlam ti adaba vu goro gedebeni, nìgia evidi ga zlam magudarana palam.

²¹ Nəsəra ere ye ti agravu ni nahkay hi : nawayay nagraṅ zlam sulumani, ay ere ye ti nisliki magrani ni ti zlam magədavani cilij. ²² A majalay ahàr goro bu ni ti Divi ge Melefit ya Məwiz àbəki ni ti zlam sulumani, àbəlafu. ²³ Ay nəsəra vu goro gedebeni ; àrakaboru akaba majalay ahàr goro sulumani ni do. Nahkay ti nisliki magray ere ye ti

nəḏəm sulumani, àbəlafu ni koksah. Vu goro ni gedebeni nahkay ti nìgia evidi ga zlam magudarana. ²⁴ Nasay cicihi timey ! Ere ye ti vu goro gedebeni ni awayay ni ti amazoru nu e kisim vu timey. Way esliki mahəngay nu way ? ²⁵ Ahəngay nu ti Melefit. Ahəngay nu ti àna tūwi ga Bay geli Yezu *Krist ! Nəgri səsi dal-dal !

Nahkay nu ti, a majalay ahàr goro bu ni ti Divi ge Melefit ya Məwiz àbəki ni zlam sulumani, nəgəskabá. Ay àna vu goro gedebeni ni ti nagudar zlam ciliŋ, nigia evidi gana.

8

Melefit avi sifa ana leli àna Məsuf gayan

¹ Nahkay zla nahəma, ndam ya ti nday akaba Yezu *Krist akada mis bəlaŋ ni ti Melefit aməgəs tay àna seriya day-day va do simiteni. ² *Məsuf ge Melefit ti naŋ njəda-njədani, avu sifa adaba nu akaba Yezu Krist akada mis bəlaŋ. Azuhva njəda ga Məsuf nani ti nu evidi ga zlam magudarani va do, anəmət va do daya. ³ *Divi ge Melefit ya Məwiz àbəki a wakita gayan ni bu ni àbi àna njəda ga magray zlam gani nani bi, adaba vu ge mis ti gedebeni asabay, nahkay mīsliki magray zlam ya ti Məwiz adəm grum ni do. Ay Melefit aslərbīyu Wur gayan gayanani azuhva zlam magudarani geli : leli mis hihirikeni ti gedebeni, magudar zlam, ay vu ga Wur ni gedebeni akada ge mis ni, nahkay Melefit awəl naŋ àna seriya a kəla ge mis vu azuhva zlam magudarani gatay ni. ⁴ Melefit agray nahkay ti, awayay ti mīgi ndam jireni kè eri gayan, ere ya magudar ni mələbi simiteni, akada ya adəm e Divi gayan ya Məwiz àbəki ni bu ni. Ay mīgi nahkay ti àna vu geli gedebeni ni do ; mīgi ti àna njəda ga *Məsuf Njəlatani. ⁵ Ndam ya ti tagray zlam ya ti vu gatay gedebeni awayay ni ti təjalaki ahàr ka zlam ya ti məbərūv gatay awayay ni. Ay ndam ya ti tagray zlam ga

Məsuf Njəlatani ya awayay ni ti təjalaki ahàr ka zlam ya ti Məsuf awayay ni. ⁶ Tamal mis ajalaki ahàr ka zlam ya ti məbərüv gayəŋ awayay ni ti aməmət. Ay tamal mis ajalaki ahàr ka zlam ya ti Məsuf Njəlatani awayay ni ti Melefit aməvi *sifa ya àndav dáy-dáy do ni, amagra y ti araŋa àhəli ahàr va do daya. ⁷ Ndam ya ti təjalaki ahàr ka zlam ya ti məbərüv gatay awayay ni ti nday ndam ezir ge Melefit, adaba tэгəskabu Divi ge Melefit do. Ku tэдəm tэгəskabu nəŋgu ni tisliki mэгəskabani do simiteni. ⁸ Ndam ya ti tagray ere ye ti məbərüv gatay awayay ni ti tisliki magray zlam ya ti Melefit awayay ni do simiteni.

⁹ Ay lekulum ti kəgrum nahkay do : kəgrum ere ye ti məbərüv gekuli awayay ni do. Kəgrum ti ere ye ti Məsuf Njəlatani awayay ni sawəŋ. Kəgrum nahkay ti adaba Məsuf ge Melefit àniviyu ana kuli. Maslaŋa ya ti Məsuf ge Krist àniviyu bi ni ti naŋ mis ge Krist do. ¹⁰ Ku tamal vu gekuli gedebeni ni aməmət adaba zlam magudarani nəŋgu ni, tamal Krist naŋ àbu akaba kuli ti Məsuf gayəŋ ya àniviyu ana kuli ni aməvi sifa ana kuli. Aməvi ana kuli ti adaba kiguma ndam jireni kè eri ge Melefit a. ¹¹ Ka ya ti Yezu Krist àmət ni ti Bay Melefit àhəŋgaraba naŋ e kisim ba. Nahkay tamal Məsuf gayəŋ àniviyu ana kuli ededifŋ ti, məsəra amahəŋgaraba kuli e kisim ba bilegena. Amahəŋgaraba kuli e kisim ba ti àna njəda ga Məsuf gayəŋ ya ti àniviyu ana kuli ni.

¹² Nahkay zla nahəma, bəza ga mmawa, ahàr àdəm məgrum ere ye ti Melefit awayay ni, məgrum ere ye ti məbərüv geli awayay ni ba. ¹³ Adaba tamal kəgrum ere ye ti məbərüv gekuli awayay ni ti akəmətum ededifŋ ededifŋeni. Ay tamal àna njəda ga Məsuf ge Melefit kəmbərəŋuma zlam ya ti məbərüv gekuli awayay na ferera ti sifa gekuli amandav dáy-dáy do. ¹⁴ Ndam ya ti təbu tadəbay divi ga Məsuf ge Melefit ya adəfiki ana tay ni ti

nday d k b za ge Melefit. ¹⁵ Melefit  via M suf gayaŋ ana k li a  ndava. M suf gani nani ti,  gray ti aŋgwaz  w r k li va do, adaba lek l m evidi va do. M suf gani nani ti agray ti k g m b za ge Melefit.  na M suf gani nani ti mazalay Melefit : « Baba, nak B ŋ geli. » ¹⁶  na n da ga M suf gani nani ti leli m s ra a majalay ah r geli ba, leli b za ge Melefit eded ŋ eded ŋeni. ¹⁷ Tamal leli b za ge Melefit ti m s ra Melefit am gri zlam sulumani ya ti  d m am gri ana b za gayaŋ ni ana leli. Am gri ana Krist, nahkay am gri ana leli daya. Am gri ana leli ti adaba leli m bu macakakabu daliya akaba Krist. Krist  caka daliya ti  gia g d kana : nahkay Melefit awayay ti leli day m gi g d kani akada ge Krist ya  cakay daliya,  gi g d kani ni.

B za ge Melefit etigi g d kani akada ge Krist ni

¹⁸ N s ra daliya geli ya ti macakay nihi ni ti  sli araya do, adaba Melefit am d fiki zlam sulumani ana leli. Zlam sulumani nani ti  tam zlam sulumani ndahaŋ ni dek, nahkay amajalaki ah r ka daliya hini d y-d y va do. ¹⁹ Zlam ya ti Melefit  graya ni dek t bu tah tay, tawayay dal-dal ti Melefit m ŋgazli b za gayaŋ ana tay, ti t pi. ²⁰ Melefit  gray ti zlam ya àgraya ni dek t gi zlam masakani hayaŋ. Zlam nday nani tigi nahkay ti  na ah r gatay gatayani do. Melefit  gray nahkay ti,  s ra am mbr ŋ zlam ya ti àgraya ni nahkay do. ²¹ Nihi ti zlam ya ti Melefit  graya ni dek si tizi kwa. Ay a vad nahaŋ Melefit amagraŋ ti tizi va do. Ka fat gani nani ti zlam nday nani dek etigi zlam g d kani akada ga b za ge Melefit etigi g d kani ni. ²² M s ra ku kani zlam ya ti Melefit  graya tay a ni dek t bu tah tay, tinjidey, t cakay daliya akada ga wal ya ti awayay ewi wur ni. ²³ Tinjidey ti zlam ndahaŋ ya ti Melefit  graya tay a ni cil ŋ do, leli day m bu minjidey. Melefit  via M suf gayaŋ ana leli a, nahkay m s ra naŋ am d m

leli bəza gayəŋ. Minjidey ti adaba məbu mahətay vad gani nani. Ka fat gani nani ti Melefit aməvi njəda ana vu geli gedebeni ni. ²⁴ Melefit àhəŋga leli a, ay nihi ti m̀p̄i faŋ do. Nahkay məbu mahətay vad gani nani. Tamal m̀p̄ia ere ye ti mahətay na ti m̀ahətay va do. Maslaŋa ya ti èpia zlam a mək ahətay keti ni ti way ? ²⁵ Ègia m̀p̄i ere ye ti mahətay ni faŋ ndo ni ti mebesey, mahətay.

²⁶ Nahkay *Məsuf ge Melefit day ajənaki leli, adaba njəda geli àbi. Mahəŋgalay Melefit ahəmamam ti m̀sər do. Ay Məsuf ge Melefit ahəŋgali Melefit ana leli a kəla geli vu. Ahəŋgalay Melefit àna njidey ; pakama gayəŋ ya adəmaya ni ti mis hihirikenı èslıki m̀dəm̄ani do. ²⁷ Ay Melefit ti àsəra ere ye ti àniviyu ana leli a məbər̄uv bu na, àsəra ere ye ti Məsuf gayəŋ adəm na daya. Adaba Məsuf ni ahəŋgali Melefit ana ndam gayəŋ akada ge Melefit ya ti awayay ni.

²⁸ M̀səra Melefit ti aslamalikabu zlam dek ana ndam gayəŋ ya tawayay naŋ ni ga m̀gri zlam sulumani ana tay. Nday gani ti àzalay tay akada gayəŋ ya àwayay ni. ²⁹ Nahkay ndam ya ti Melefit adaba tay ahaslana ni ti adəm amagraŋ ti t̄igi akada ga Wur gayəŋ ni. Adaba awayay ti Wur gayəŋ ni m̀gi gədakani ge mis ndahaŋ dal-dalani ya ti t̄igia bəza ga m̀ŋana ni. ³⁰ Ndam ya ti adəmki ma ka tay nahkay ni ti àzala tay a daya. Ndam ya ti àzala tay a ni ti adəm nday ndam jireni kè eri gayəŋ. Nday ya ti adəm nday ndam jireni ni ti adəm atəhuriyu a m̀laŋ gayəŋ masladani vu daya.

Melefit awayay leli ga kaŋgay-kaŋgayani

³¹ Ègia nahkay ti leli m̀dəm̄ nihi ti mam ? Tamal Melefit naŋ àbu akaba leli ti, way esliki ke leli way ? ³² Melefit àhəŋgay wur ga huđ gayəŋ ndo, àslər̄biyu naŋ ti t̄akad naŋ a kəla geli vu dek. Àgra nahkay ti aməgrikıvu

zlam dek ana leli ga sulum do waw ? ³³ Melefit adaba leli a nahkay ti way esliki macalki leli ka zlam magudarani way ? Bay ya ti adam leli ndam jireni ni ti Melefit. ³⁴ Egia nahkay ti way esliki magas leli ana seriya way ? Yezu *Krist ti amət azuhva leli. Ay ti amət cilin do, angaba e kisim ba daya, nan abiyu manjahadani ka ahar ga daf ge Melefit ka molan ga gadakani, ahangali Melefit ana leli. ³⁵ Krist ti awayay leli dal-dal. Nahkay ti way esliki macafana nan ga mawayay leli a way ? Ku tamal macakay daliya, angwaz awar leli dal-dal, mis tagri daliya ana leli adaba leli ndam ge Krist, zlam mazumani afan ke leli bi, leli ana mahayma, zlam zlezladani aca leli a, ahkay do ni takad leli nangu ni Krist ambran mawayay leli aw ? ³⁶ Zlam nday nani dek ti akada ma ya ti abu mabakiani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi ni :

« Bay Melefit, kalavad tawayay mabazl leli azuhva nak ; tamanjalan ana leli akada ga zlam ga ganaw ya ti tabazl tay ni.* »

³⁷ Ay ku tamal nahkay nangu ni, meyefina ka tay ana njeda ge Krist, nan ya ti awayay leli na ; leli mabu ana mamarani dal-dal. ³⁸ Nəsəra edefin edefinena, ere ye ti acafana Melefit ga mawayay leli a ti abi : ku kisim, ku sifa, ku *maslar ge Melefit, ku gadakani weley weley do dek, ku zlam ya tabu nihi ni, ku zlam ya tabiyu kama mba ni, ku gadakani ya tagur molan ya agavala ni, ³⁹ ku zlam njeda-njedani ya ti tabiyu agavala drin ni, ku zlam njeda-njedani ya ti tabiyu drin a had bu ni, ku mam mam do ya ti Melefit agraya ni acafana Melefit ga mawayay leli a do. Məsəra Melefit awayay leli ti ana tawi ga Bay geli Yezu Krist ya ti agri ana leli ni.

* 8:36 Limis 44.23.

9

Ndam Izireyel

¹ Nu mis ge *Krist, nəsəkədf malfada do. Ma goro ya nawayay nədfəm ni ti ma ge jiri : nəsəra a məbərux goro ba, *Məsuf Njələtani day əsəra ma goro ya nawayay nədfəm ni ti ma ge jiri. ² Ma gani nani ti nihi : nəbu nəjalay ahər dal-dal, bərux day awər nu kələvad, ³ adaba nawayay ndam jiba goro dal-dal ; nday ti bəza ga mmawa, adaba bəŋ ga bəŋ geli bələŋani akaba tay. Tamal ti Melefit etikwesl nu, edekaba nu ata Krist a ti nday təŋgət sifa ti, akal nawayay tamal agravu tata ni. ⁴ Nday ti bəza huđ ge Izireyel. Melefit adaba tay a ti tigi bəza gayan. Melefit adəfiki ana tay naŋ ti naŋ gədfakani. Melefit *awəlkabu ma gayan akaba tay, adəfiki *Divi gayan ana tay. Adəfiki ana tay ahəmamam tahəŋgalay naŋ ni akaba əhi ana tay ahkado : « Aməvi zlam sulumani ana kəli. » ⁵ Nday ti bəza huđ ga Abraham. Ka ya ti tiwi Krist ni ti tiwi naŋ a jiba gatay bu. Krist ti naŋ gədfakani atam zlam dek, naŋ Melefit, məzləbum naŋ ga kaŋgay-kaŋgayani. Aya nahkay.

⁶ ŋgay zlam ya ti Melefit adəm amagray ni agravu do ni ti nədfəm ndo. Adaba bəza huđ ge Izireyel dek ti nday ndam *Izireyel ya ti Melefit adaba ni do. ⁷ Bəza huđ ga Abraham dek ti bəza ge Melefit ya adaba tay a ni do. Adaba əbu məbəkiani a Wakita ge Melefit ni bu, Melefit əhi ana Abraham : « Akəŋgət bəza huđ gayak ti əna Izak.* » ⁸ Melefit adəm nahkay ti adaba bəza ya tiwi tay dek ti bəza ge Melefit do. Bəza ge Melefit ti nday ya ti Melefit adəm etigi bəza gayan ni ciliŋ. ⁹ Zlam ya ti Melefit əhi ana Abraham anəgruk ni ti nihi : « Sarta ya ti nədfəm ni

* 9:7 Mənjəkiani 21.12.

eminjia ti anaŋga. Ka sarta gani nani ti Sara emiwi wur zalani.† »

¹⁰ Àgravu ti nani ciliŋ do. Rebeka ti wal ga bəŋ ga bəŋ geli Izak. A vad nahaŋ àzay huf ga bəza mara. ¹¹ Ka sarta ya ti tiweya tay a faŋ ndo ni ti tàgudar araŋa ndo, tàgray zlam sulumani ndo daya. Ay ku tamal nahkay nəŋgu ni, Melefit àdaba biliŋ e kidiŋ gatay ba àndava akada gayaŋ ya ti awayay na. ¹² Wur ya ti Melefit àdəkiba naŋ a ni ti, adaba tawi ga wur ya àgray ni do ; Melefit àdaba naŋ a nahkay. Melefit àhi ana Rebeka ahkado : « Wur ya ti amadaya enjia ni ti aməgri tawi ana naŋ ya ti amadaya kələŋ a ni.‡ »

¹³ Àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi :

« Zekup ti, nawayaya naŋ a ; Eseyu ti, nawayay naŋ ndo.§ »

¹⁴ Ègia nahkay ti leli mədəm mam ? Zlam ge Melefit ya àgray ni ti zlam magədavani aw ? Aha, zlam magədavani do ! ¹⁵ A vad nahaŋ Melefit àhi ana Məwiz nahkay hi : « Nəgri sulum ti ana maslaŋa ya ti nawayay ni ciliŋ ; asu cicihi ti maslaŋa ya ti nawayay ni ciliŋ.* » ¹⁶ Nahkay tamal Melefit adaba mis a ti adaba zlam gayaŋ a ; do ni ti adaba maslaŋa gani nani awayay ti Melefit mādaba naŋ a do, ahkay do ni azuhva tawi ga maslaŋa nani ya àgray ni do. Melefit adaba mis a ti adaba maslaŋa gani nani asi cicihi palam. ¹⁷ Àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit ni bu, Melefit àhi ana bay *Faroŋ nahkay hi : « Nədaba kur a, nak bay ti nawayay nədəfiki njəda goro ana mis àna nak, ti mis ga duniya dek təsər nu Melefit.† » ¹⁸ Nahkay ti tamal Melefit adəm : « Maslaŋa hini məsə cicihi » ti, maslaŋa gani asi cicihi edediŋ. Ay tamal Melefit adəm : « Maslaŋa

† 9:9 Mənjəkiani 18.10. ‡ 9:12 Mənjəkiani 25.23. § 9:13 Malasi 1.2-3. * 9:15 Mahərana 33.19. † 9:17 Mahərana 9.16.

hini ècuki slimi ba » ti, maslaṅa gani nani èciiki slimi do eɗeɗiṅ.

Melefit ti agray zlam akada gayaṅ ya awayay ni

¹⁹ Ègia nahkay ti akəhu ahkado : « Tamal nahkay ti Melefit àɗəm mis tagudar zlam ti kamam ? Maslaṅa ya ti àgray ere ye ti Melefit awayay ni do ni ti way ? »

²⁰ Zləba goro ni, kəgrumkabá gejewi akaba Melefit a ti nak way ? Tamal mis àləmaya zlam a ti zlam nani esliki məhiani « Kələmaya nu a nahkay hi a kamam ? » tata aw ? ²¹ Maslaṅa ya aləm zlam ni àsəra ere ye ti agray àna elibisl gayaṅ na. Àna elibisl gani nani ti esliki mələmaya mandaray gərgəri a cə, bəlaṅ sulumani àtam nahaṅ ni.

²² Tamal Melefit agray akada ga maslaṅa ya ti aləm zlam ni ti mam gani acay kur mam ? Naṅ ti awayay mis tāsər njəɗa gayaṅ akaba ahəmamam azum bəruv ni ; ku tamal nahkay nəṅgu ni mis ya ti akal azumki bəruv ka tay, a vad nahaṅ etizi ni ti naṅ àbu ebəsi ana tay dal-dal. ²³ Melefit agray nahkay ti, awayay ti mis tāsər naṅ Bay njəɗa-njəɗani dal-dal, agri sulum ana mis. Nahkay mis ndahaṅ təsi cicihi, àɗəm amagrai ti tənjàhad akaba naṅ a məlaṅ gayaṅ sulumani bu. ²⁴ Leli day məkibu ka tay : Melefit àdaba leli e kiɗiṅ ga ndam *Zude ba, àdaba leli e kiɗiṅ ga nday ya ti nday ndam Zude do ni ba daya. ²⁵ Nahkay bay mahəṅgaray *pakama ge Melefit Oze àɗəm ahaslani nahkay hi :

« Melefit àɗəm : “Nday ya ti nday ndam goro do ni ti anədaba tay a, anəɗəm nday ndam goro.

Ndam ya ti ahaslani nəwayay tay do ni ti anawayay tay.”

‡

²⁶ Ahaslani ti Melefit àhi ana tay : “Lekulum ndam goro do.”

‡ 9:25 Oze 2.25.

Ay a vad nahaŋ ti atəhi ana tay :

“Lekulum bəza ge Melefit Bay ga sifa ni.”[§] »

²⁷ Izayi bay mahəŋgaray pakama ge Melefit ni day àdəmkia ma ka ndam *Izireyel a. Àzlah, àdəm : « Melefit àdəm : “Ku tamal ndam Izireyel tàwuda, nday dal-dal akada wiyaŋ ga zalaka nəŋgu ni, anahəŋgay mis bal e kidiŋ gatay bu ciliŋ. ²⁸ Bay Melefit amagra y ere ye ti àdəm amagra y ka had ni dek. Aməpəs do, ara agray weceweci.”

* » ²⁹ Izayi àdəm keti :

« Bay Melefit Njəda-njədani àvia bəza hud ana leli a.

Tamal àvi bəza hud ana leli ndo ni ti

akal mīgia ahàr akada ga ndam *Sodom ya Melefit èziŋ tay dek na,

akal mīgia ahàr akada ga ndam *Gomor na daya. † »

Ndam məfəki ahàr ka Yezu Krist ti nday ndam jireni kè eri ge Melefit

³⁰ Ègia nahkay ti leli mədəm mam ? Nday ya ti nday ndam *Zude do ni tàdəbay divi ge migi ndam jireni kè eri ge Melefit ndo. Ay ku tamal nahkay nəŋgu ni tàfəkia ahàr ke Yezu a, nahkay Melefit àdəm nday ndam jireni kè eri gayaŋ. ³¹ Ay ndam *Izireyel ti ni tawayay tīgi ndam jireni kè eri ge Melefit àna madəbay *Divi ya ti àbu məbəkiani a wakita ge Məwiz bu ni. Ay nahkay ti tisliki migi ndam jireni kè eri ge Melefit ndo. ³² Tisliki ndo ni ti kamam ? Adaba tàwayay migi ndam jireni ti àna məfəki ahàr ke Melefit do. Tawayay migi ndam jireni ti àna təwi gatay ya tagray ni. Gatay ya tagray nahkay ni ti tija asak àna akur ya azəgađ mis na : ³³ akur gani nani ti *Krist. Melefit àdəmkia ma a Wakita gayaŋ ba nahkay hi a :

§ 9:26 Oze 2.1. * 9:28 Izayi 10.22-23. † 9:29 Izayi 1.9; Mənjəkiani 19.23-28.

« Cùm day ! Nafəkad akur ga mazəgad mis a kəsa *Siyon bu.

Akur gani nani ti mis etiji asak àna naŋ.

Maslaŋa ya àfəkia ahàr a ni ti atəbəki mimili day-day do.‡ »

10

¹ Bəza ga mmawa, nahəŋgalay Melefit dal-dal, nawayay ti ndam *Zude târa afa ge Melefit a ti mâhəŋgay tay. Nawayay dal-dal ti ere gani mâgravu. ² Nəsəra nday ti tawayay mačəbay Melefit àna njəda gatay dek, ay ti təsər divi gani do. ³ Mis tigi ndam jireni kè eri ge Melefit ahəmamam ti təsər do. Nahkay tačəbay divi gatay nahəŋ. Tagray nahkay ti, təmbərəŋa Divi ge Melefit ya àvi ana mis ti tigi ndam jireni àna naŋ na. ⁴ Ere ye ti Melefit àwayay magrani àna Divi gayaŋ ya Məwiz àbəki ni ti *Krist àgra àndava. Ndam ya ti tigi ndam jireni kè eri ge Melefit ni ti, nday ya ti təfəki ahàr ke Krist ni. Nday dek etigi ndam jireni.

Melefit ti Bay mahəŋgay mis dek

⁵ Ahaslani ti Məwiz àdəmkia ma àki ke *Divi ya təbu məbəkiani a wakita gayaŋ bu na. Ere ye ti àdəm ni ti adafaki ahəmamam mis tigi ndam jireni kè eri ge Melefit àna Divi gani nani mam : « Maslaŋa ya ti àgəskabá ere ye ti àbu məbəkiani a wakita hini bu na mək agray zlam gani nani dek nahəma, Melefit aməvi sifa azuhva nani.* » ⁶ Ay àki ke migi mis jireni kè eri ge Melefit àna məfəki ahàr ti tədəm nahkay hi : « Ŋgay way aməcəloru e melefit vu way ti kəhi ana ahàr ba.† » Tamal kəhi ana ahàr nahkay ti kawayay ti Krist məsləkabiya e melefit ba, ay ti àsləkabiya àndava. ⁷ Tədəm keti : « Ŋgay way amoru afa ga ndam

‡ 9:33 Izayi 8.14 ; 28.16. * 10:5 Levi 18.5. † 10:6 Mənjay Mimbiki 30.12-14.

evif way ti kàhi ana ahàr ba. » Tamal kàhi ana ahàr nahkay ti kawayay ti Krist mângaya e evid'ba, ay ti àngaya àndava. ⁸ Ay ere ye ti tэдэм ni ti mam? Tэдэм nahkay hi: « Pakama ge Melefit ti driᅇ driᅇ akaba nak do. Naᅇ a ma gayak bu, naᅇ a mæbæruv gayak bu daya. » Pakama gani nani ti pakama ga mæfæki ahàr ke Krist ya ti leli mædæmoru ni. ⁹ Pakama gani nahkay hi: Tamal nak nakani kædæm àna ma gayak kè eri ge mis Yezu ti naᅇ Bay gædakani, tamal kægæskabá a mæbæruv gayak ba Melefit àhəᅇgaraba naᅇ e kisim ba ti, Melefit amahəᅇgay kur. ¹⁰ Tamal mis afæki ahàr ke Krist àna mæbæruv bælaᅇ ti, Melefit adæm maslaᅇa gani nani mis jireni kè eri gayaᅇ. Tamal mis adæm àna ma gayaᅇ kè eri ge mis Yezu ti naᅇ Bay gædakani ti, Melefit amahəᅇgay maslaᅇa nani. ¹¹ Àbu mæbækiani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi: « Ku way way do àfækia ahàr a ti atæbæki mimili day-day do. † » ¹² Nahkay ndam *Zude ti nday gærgæri akaba ndam ya ti nday ndam Zude do ni do. Nday dæk Bay gatay bælaᅇ, avi zlam sulumani kay ana ndam ya ti tahəᅇgalay naᅇ ni dæk. ¹³ Adaba àbu mæbækiani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi: « Ku way way do ahəᅇgalay Bay geli àna mæbæruv bælaᅇ ti Melefit amahəᅇgay naᅇ. § »

¹⁴ Ay tamal tæfæki ahàr ndo ni ti tahəᅇgalay naᅇ ahəᅇmamam? Tamal tici ma gayaᅇ ndo ni ti tæfæki ahàr ahəᅇmamam? Tamal mis tæhi ma gani ana tay ndo ni ti tici ahəᅇmamam? ¹⁵ Tamal Melefit àslær ndam mæhi ma gani ana mis ndo ni ti ndamam tædæm ma gani mam? Nahkay àbu mæbækiani a Wakita ge Melefit bu: « Maslaᅇa ya ti ara afa ge mis ga mæhi Ma Mæweni Sulumani ana tay a ni ti tægæskabu naᅇ àna mæmærani dal-dal.* » ¹⁶ Ay Ma Mæweni Sulumani gani ti, tægæskabu ti mis dæk do.

† 10:11 Izayi 28.16. § 10:13 Zæwel 3.5. * 10:15 Izayi 52.7.

Izayi bay mahəŋgaray *pakama ge Melefit ni àdəm : « Bay Melefit goro, ma geli ya ti məđəm ni ti way àgəskabá way ? » † ¹⁷ Nahkay tamal maslaŋa àfəkia ahàr ka Yezu a ti, adaba ècia ma palam. Ma ya ti èci ni ti ma àki ke Krist.

¹⁸ Ay ègia nahkay ti nədəm : Ndam *Izireyel tàbi slimi ana ma hini ndo aw ? Iy, tàbia slimi a, adaba àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi :
« Ma gatay ya tədəm ni ti tədəmoru a mələŋ vu đek. Mis ga duniya đek tàbia slimi ana ma gana. ‡ »

¹⁹ Nahkay ti nədəm keti : Ndam Izireyel ticia ma ya tàbi slimi na waw ? Tawayay miceni ndo. Adafaki enjenjeni ti ma ge Məwiz ya àhi ana tay ni. Àhi ana tay ahkado :
« Melefit àdəm :
“Anəgri zlam sulumani ana ndam ya ti tìsli araŋa do, tèsər araŋa do ni,
ti lekələm kəgrumləŋ solu ana tay, ti kəzumumki bəruv ka tay.” § »

²⁰ Kələŋ gani Izayi àdəm vay-vay :
« Melefit àdəm : “Nəgray ti ndam ya ti tàdəbay nu do ni tədu ahàr,
nahkay ti tàdua ahàr a.
Nəŋgazliva ana ndam ya ti təjalaku ahàr do na.” * »

²¹ Ay àki ka ndam Izireyel ni ti ni Izayi àdəm ma hini :
« Melefit àdəm : “Kələvad nəhəlkaba ahar a,
nawayay ti ndam goro tənŋa afa goro a.
Ay ti tawayay mici pakama goro do,
tađəbay divi gatay nahaŋ zlam gatay.” † »

11

Melefit àmbrəŋ ndam Izireyel ndo

† 10:16 Izayi 53.1. ‡ 10:18 Limis 19.5. § 10:19 Mimbiki 32.21. * 10:20 Izayi 65.1. † 10:21 Izayi 65.2.

¹ Ègia nahkay ti Melefit àmbrəŋa ndam *Izireyel, ndam gayəŋ na waw ? Aha, àmbrəŋ tay ndo ! Adaba nu day zal Izireyel, nu wur huɗ ga Abraham, ge dini ge Benjemeŋ. ² Melefit àmbrəŋ ndam gayəŋ ya àdaba tay kwa ahaslani na ndo. Kəsərum ma ya ti àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu àki ka Eli ni do waw ? Ka ya ti adafaya ere ye ti ndam Izireyel tàgray na ti àhi ana Melefit nahkay hi : ³ « Bay goro ni, tàbazla ndam mahəŋgaray *pakama gayak a, tèmbedkaba mələŋ meviyekukki zlam na dek, àgəjəni nu bələŋ, tawayay takad nu daya.* » ⁴ Ay Melefit àhəŋgrifəŋ ti ahəmamam ? Àhi nahkay hi : « Nədaba mis zawalana dəbu adəskəla, nday ndam goro. Nday nani ti tàbəhadī mirdim ana Bal † day-day ndo. » ⁵ Ka sarta geli hini day Melefit àbu agray nahkay. Adaba mis a bal e kidīŋ ge mis ndahaŋ ba. Adaba tay a ti adaba awayay agri zlam sulumani ana tay zlam gayəŋ. ⁶ Adaba tay ga sulum gayəŋ a ti adafaki adaba tay a ti azuhva təwi gatay ya tàgray ni do. Tamal ti adaba tay azuhva təwi gatay ya tàgray na ti, akal ere ye ti Melefit àgray ga sulum ni ti àgray ti ga sulum va do.

⁷ Nahkay ti ere ye ti ndam Izireyel tadəbay ni ti təŋgət ndo : mis ndahaŋ ya ti Melefit adaba tay a ni təŋgət. Nday ndahaŋ ya təŋgət ndo ni ti Melefit àgray ti ticiiki slimi ba.

⁸ Àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit ni bu nahkay hi :

« Melefit àgray ti tislīki majalay ahər ba,
nday akada ndam ya ti tidiŋgezey àna dūwir ni.

Àgray ti eri gatay ni èpi divi va ba,
slīmi gatay ni day èci zlam va ba.

Ku kani day nday nahkay.‡ »

⁹ Devit day adəmkia ma ka tay a, adəmə nahkay hi :

* 11:3 1 Bəbay 19.10, 14. † 11:4 Bal ti slimi ge melefit ga ndam Kanaŋ. ‡ 11:8 Mənjay Mimbiki 39.3 ; Izayi 6.10.

« Wuməri gatay ya tagray ni ti mîgësa tay
 akada ga këmbazl na ahkay do ni akada ga zëva na,
 mîzëgad tay, Melefit mîtraþ tay azuhva wuməri gani
 nani.

¹⁰ Eri gatay ni mîwëluf ti tîpi divi àna nañ va ba.

Melefit mîfëki zlam mædësani ka tay,
 mîheþkia aləñ ka tay a kəlavad. § »

¹¹ Ègia ndam *Zude tîjia asak a, tædæd ni ti
 tanjəhadkiviyu kanğay-kanğay huya waw ? Aha,
 tanjəhadkiviyu do. Nday gani tægudara zlam a nahkay ti,
 Melefit awayay ahəngay mis ndahañ ya nday ndam Zude
 do ni, ti ndam Zude tîpi, tawayay ti Melefit mîhəngay tay
 daya. ¹² Ga ndam Zude ya tægudar zlam ni ti Melefit àgria
 zlam sulumana ana ndam ga *duniya dal-dal àna nañ a.
 Ga ndam Zude ya ti tîjikia ke divi a ni ti Melefit àgria zlam
 sulumana dal-dal ana nday ya ti nday ndam Zude do na
 àna nañ a. Ay tamal ndam Zude ni dek təngəkia ke divi ge
 Melefit a ti Melefit amagrañ zlam sulumani dal-dal àtam
 ya ti àgray ni do waw ?

Ahəmamam Melefit ahəngay ndam ya ti nday ndam
 Zude do ni

¹³ Ay nihi nəhi ma ti ana kuli dek do ; nəhi ma ti ana
 kuli ya ti lekulum ndam *Zude do ni ciliñ. Nu zal asak
 ge Melefit ; Melefit àslər nu ga məhi ma gayan ana mis
 ti àsləribiyu nu ti ana kuli. Nahkay nədəm tawi goro ya
 nagrañ ni ti tawi gədakani, ¹⁴ adaba nawayay tamal agravu
 tata ti ndam jiba goro day tawayay zlam ya ti Melefit àgri
 ana mis ndahañ ni. Nahkay ti bi azuhva tawi goro ni ndam
 goro ndahañ atara afa ge Melefit a ti mîhəngay tay aw.
¹⁵ Ka ya ti Melefit àmbrəñ ndam Zude hayañ ni ti, àgray ti
 mis ndahañ ya təbu a duniya bu ni tîsliki marana afa gana

§ 11:10 Limis 69.23-24.

ti mâhəŋgay tay. Ègia nahkay ti tamal ndam Zude dek tanga afa gana ti mâhəŋgay tay ti mədəm ahəmamam ? Kala akada təməta mək tanga !

¹⁶ Tamal ma ga zlam ya ti təvi ana Melefit ni ge Melefit ti, zlam ni dek gayaŋ daya do waw ? Nahkay keti, tamal sliri ga məŋ ga zlam ge Melefit ti, ahar gani day dek gayaŋ do waw ? ¹⁷ Ndam Zude ti akada məŋ ga zlam ya ti Melefit àjav ni ; nak ti ni akada ahar ga məŋ ga zlam ya ti afət kwaŋa e gili ni. Melefit èkelkia ahar ga məŋ ga zlam gayaŋ ndahaŋ a, àzay kur mək àfəkiyu kur e kidiŋ ga ahar gani ndahaŋ ni bu, ti yam ga məŋ ga zlam ni mârükvoru bilegeni. ¹⁸ Ègia nahkay ti kèyefiŋ kà ahar ga məŋ ga zlam ya ti Melefit èkelkia tay a ni ba. Keyefiŋ kà tay ti kamam ? Nak ya ti ahar ga zlam ya ti Melefit àfəkiyu kur ni ti, kəvi njeđa ana sliri ga məŋ ga zlam ni ti nak do : sliri ga məŋ ga zlam ni avuk njeđa ana nak sawaŋ.

¹⁹ Bi nak kədəm ahkado Melefit èkelkia ahar ga məŋ ga zlam na ga məfəkiyu kur do waw ? ²⁰ Iy nahkay edediŋ. Melefit èkelkia tay a ti adaba təgəsiki ma gayaŋ do. Nak ti ni àfəkiyu kur adaba kəfəkia ahàr a palam. Nahkay ti kiji zlabay àna zlam gani nani ba, aŋgwaz mēwər kur sawaŋ. ²¹ Ahar ga məŋ ga zlam ya ti tərbalkiaya ka məŋ gana ni təsi cicihi ana Melefit ndo. Nahkay day tamal nak kəmbərəŋa məfəki ahàr ke Melefit a ti nak day akəsi cicihi do. ²² Ahàr àdəm kəsər Melefit ti agri sulum ana mis, atrab mis daya. Ndam ya ti tągudara zlam a ni ti atrab tay ; nak ti ni àgruka sulum gayaŋ a. Ay ahàr àdəm kəsər kəlavad naŋ àbu agruk zlam ga sulum gayaŋ. Tamal kànjəhad nahkay do ni ti emekelkia kur a daya. ²³ Nday ndahaŋ ya ti Melefit èkelkia tay a ni ti, tamal tàmbatkaba majalay ahàr gatay a, təgəsikia ma ti amahəŋgarkiyu tay ka məŋ gani. Adaba Melefit ti njeđa-njeđani, esliki magrani nahkay tata. ²⁴ Nak ti kərbalkiaya ka məŋ ga zlam ya ti àfətaya e gili

a ni, ay Melefit àzay kur mæk àfàkiyu kur dəgar ka məŋ ga zlam ya ti kàbalkiaya ndo ni. Àgra nahkay ti esliki mazay ahar ga zlam ya ti èkelkia ka məŋ gana ni mæk ahəŋgarkiyu koksah aw ? Esliki mahəŋgarkiyani !

Melefit amahəŋgay jiba ga ndam Zude

²⁵ Bəza ga mmawa, ma nahəŋ àbu Melefit àŋgaha : nihi ti nawayay ti kəsərum ma gani nani, adaba nawayay ti kəhumi ana ahàr lekulum ndam məsər zlam ba. Ma gani nihi : mis ndahəŋ e kidiŋ ga ndam *Izireyel bu atəgəskabu ma ge Melefit faŋ do, si ka sarta ya ti nday ya ti nday ndam *Zude do, Melefit adaba tay a ni atəfəkia ahàr ke Melefit a dek kwa. ²⁶ Nahkay day kwa ti Melefit amahəŋgay jiba ge Izireyel dek. Nədəm nahkay ti adaba àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi, Melefit adəm :

« Bay mahəŋgay mis emicikbiyu ti a *Siyon ; aməmbərfəŋa zlam magudarana ga bəza huđ ge Zekup na kà tay a.

²⁷ Pakama goro ya ti anəwəlkabu akaba gatay ni ti nahkay : ka sarta gani nani ti anəmbərfəŋa zlam magudarana gatay na kà tay a.* »

²⁸ Ndam Izireyel təgəskabu *Ma Məweni Sulumani ndo, nahkay ti tìgia ndam ezir ge Melefit a. Tìgi ndam ezir ge Melefit ti azuhva kuli, adaba kəŋgətuma zlam sulumana àna naŋ a. Ay ahaslani ti Melefit adaba ndam Izireyel a, nahkay ti awayay tay azuhva ata bəŋ gatay. ²⁹ Məsəra, tamal Melefit àzala mis a, àvia zlam sulumana ti àmbat ahàr day-day do. ³⁰ Ahaslani ti lekulum kəgəsumkabu ma ge Melefit ndo, ay nihi ti kəsumia cicihi a. Kəsumi cicihi ti adaba ndam Izireyel təmbəŋa məgəskabu ma gayəŋ a.

³¹ Ndam Izireyel day nahkay : təmbəŋa məgəskabu ma ge Melefit a, mæk lekulum kəsumi cicihi. Melefit àgray

*

11:27 Izayi 59.20-21 ; 27.9.

nahkay ti, awayay ti nday day tâsi cicihi. ³² Nahkay ti mis dek tàmbrəŋa mægəsiki ma ana Melefit a, mək Melefit àgray ti tănjàhad nahkay, adaba awayay ti mis dek tâsi cicihi.

*M*âzləbum Melefit !

³³ *Sulum ge Melefit ya agri ana mis ni ti àndav đay-đay do. Majalay ahàr gayəŋ akaba məsər zlam gayəŋ àndav đay-đay do daya. Way àsəra ere ye ti àđəm agray na way ? Way esliki moroni àna divi gayəŋ ya ti akoru àna naŋ ni way ?

³⁴ Majalay ahàr ga Bay Melefit ti way àsəra way ?

Way àvia sawari a ana Melefit a đay-đay way ? †

³⁵ Way duwa gayəŋ àfəŋ kè Melefit, awayay ti Melefit mîpəli way ? ‡

³⁶ Maslaŋa gani àbi, adaba àgraya zlam a dek ti Melefit, zlam ya àgraya ni dek təbu ti azuhva naŋ, àgriaya ti ana ahàr gayəŋ gayəŋani. Mis dek tàzləbay naŋ ga kaŋgay-kaŋgayani ti. Aya nahkay !

12

Manjəhad məwəni ga ndam ge Melefit

¹ Bəza ga mmawa, leli məsia cicihi ana Melefit a, mək àgria sulum gayəŋ ana leli a ti, nəhia ma gana ana kuli a àndava. Ègia nahkay ti nahəŋgalay kuli, nawayay ti kəvumi ahàr gekuli dek ana Melefit, akada ya ti təvi zlam ana Melefit ahaslani mək tislīŋi ni. Ay lekulum ti tislīŋ kuli do : lekulum kəbum àna sifa, lekulum ndam *njəlatani ge Melefit, lekulum kəbəlumfəŋ kè Melefit. Tamal kəvumi ahàr gekuli dek ana Melefit ti, kəbum kəzləbum Melefit àna divi gani. ² Nawayay ti kədəbum divi ga ndam ga *duniya ba. Mbrəŋum ti Melefit məmbatikaba majalay

† 11:34 Mənjay Izayi 40.13. ‡ 11:35 Mənjay Zəwop 41.3.

ahàr ana kùli a, mêvi majalay ahàr nahaŋ ana kùli. Nahkay ti akəsərum zlam ya ti Melefit awayay ni : zlam sulumani, zlam mabəlani, zlam lalani, araŋa àhəcakivu do.

³ Melefit àgrua sulum gayaŋ a, àgray ti nîgi zal asak ga Yezu. Nahkay ti nəhi ana ku way way do e kidiŋ gekùli bu èji zlabay ba, àhi ana ahàr manjəhad gayaŋ gədakani àtam ya Melefit àvi ni ba. Ay ti ahàr àdəm mājalay ahàr sulumani àki ka manjəhad gayaŋ sawaŋ, akada ya Melefit àvi manjəhad gərgəri ana ndam ya təfəki ahàr ni. ⁴ Məsəra mis lu vu bəlaŋ, ay ti zlam ndahaŋ kay təfəŋ kà vu ni. Zlam nday nani ya təfəŋ kà vu ni ti ku weley weley do naŋ àbu àna təwi gayaŋ tusa. ⁵ Leli day nahkay : leli kay, ay leli dek məfəki ahàr ke *Krist ti, mīgia vu a bəlaŋ. Ku way way do àfəŋ kà vu ni, ay ti vu ni gayaŋ ciliŋ do, geli dek. ⁶ Melefit àvia njəda ga magray təwi gərgərana ana leli àna sulum gayaŋ a ; nahkay ti ahàr àdəm ku way way do mągray təwi ni akada ga *sulum ge Melefit ya àgri ni. Tamal Melefit àvia njəda gayaŋ ana mis ga məhəŋgri ma gayaŋ ana mis a nahəma, maslaŋa gani məhəŋgaraya akada ge Melefit ya àvi njəda gani na. ⁷ Maslaŋa ya ti Melefit àvia njəda ga məjənaki mis a ni ti, maslaŋa gani nani məjənaki mis. Maslaŋa ya ti Melefit àvia njəda ga macahi zlam ana mis a ni ti, maslaŋa gani nani məcahi zlam ana mis. ⁸ Maslaŋa ya ti Melefit àvia njəda ga məvi njəda ana mis a ni ti, maslaŋa gani nani məvi njəda ana mis. Maslaŋa ya ti Melefit àvia njəda ge midi zlam gayaŋ ana mis a ni ti, mēdey àna huđ bəlaŋ. Maslaŋa ya ti Melefit àvia njəda ga mədi kama ana mis a ni ti, maslaŋa gani nani mągray təwi gani, àmbrəŋ ba. Maslaŋa ya ti Melefit àvia njəda ga məgri sulum ana ndam ya tasay cicihi na ti, mągri ana tay àna məmərani.

⁹ Ahàr àdəm kawayumvu ge jiri ge jireni kwa. Cuh-wumfəŋa kà zlam magudarana. Grum təwi sulumani kəlavad. ¹⁰ Wayum ndam ge Krist ndahaŋ ni lala, wayum

tay adaba lekulum kà mən̄ gekuli. Ku way way do m̄həngrioru ahàr a had ana maslaṅa nahaṅ, m̄zay njəda gayaṅ m̄tam maslaṅa nahaṅ ni àna m̄həngrioru ahàr a had. ¹¹ Grum t̄wi àna njəda gekuli dek, kəgrum masəfa ba. Grumi t̄wi ana Bay geli àna hud bəlaṅ, kəmbərəṅum ba. ¹² Kəsəruma Melefit aməvi ere ye ti àdəm aməvi ana kuli ni, nahkay ti mərumbu. Tamal kakakum daliya ti zum njəda gekuli, besum. Həngalum Melefit kəlavaf, kəmbərəṅum ba. ¹³ Tamal zlam ahəci ndam njəlatani ge Melefit ti jənumki tay. Zum njəda gekuli ga məgəskabu ndam ya tara afa gekuli a ni.

¹⁴ Tamal mis təgri daliya ana kuli ti həngalum Melefit ti m̄gri sulum gayaṅ ana tay. Kətikweslum tay ba, həngalum Melefit ti m̄gri sulum gayaṅ ana tay sawaṅ. ¹⁵ Mərumbu akaba ndam ya ti təmərvi ni, t̄wum akaba ndam ya ti tit̄wi ni. ¹⁶ Ma gekuli m̄arakaboru. Kəzum ahàr gekuli akada lekulum gədaḱani ba. Ku tamal t̄vi t̄wi gəziteni ana kuli nəṅgu ni, grum. Ḥgay lekulum ndam məsər zlam ti kəhumi ana ahàr ba.

¹⁷ Ku way way do tamal àgudaria zlam ana kuli a ti kəhəngrumivu ba : jalumki ahàr ka magray zlam sulumani kə meleher ge mis dek sawaṅ. ¹⁸ Lekulum ti, tamal agravu ti, njəhadum akaba ku way way do àna sulumani. ¹⁹ Bəza ga mmawa, nawayay kuli : tamal mis àgudaria zlam ana kuli a ti lekulum lekulumeni kəhəngrumivu ba. Mbəṅum Melefit m̄zumki bəruv, m̄traḱ naṅ zlam gayaṅ. Kəsəruma àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi : « Bay Melefit àdəm : “Bay magray seriya ti nu ; Bay m̄həngrivu zlam magudarani ana mis ti nu.” * » ²⁰ Ay ti àbu məbəkiani nahkay hi keti : « Tamal l̄wir awər zal ezir gayak nahəma, vi zlam məzumani. Tamal yam akada naṅ a ti cəhiaya. Tamal kəgri nahkay ti, kala akada

* 12:19 Mimbiki 32.35.

kəbəkīyu azay ga aku ka dalahar.† »²¹ Kìgum evidi ga zlam magudarani ba. Grum zlam sulumani ti zlam magudarani mâləbi va bi.

13

Məgəsiki ma ana ndam ya təgur mis ni

¹ Ku way way do məgəsiki ma ana ndam ya təgur mis ni. Ndam məgur mis ni dek ti Melefit àdiyu tay ; bay məgur mis ya ti Melefit àdiyu naŋ ndo ni ti àbi. ² Nahkay maslaŋa ya ti àgəsiki ma ana ndam ya təgur mis ni do ni ti àgəskabu ere ye ti Melefit awayay ni do. Ndam ya tagray nahkay ni ti tagray ti Melefit məwəl tay àna seriya. ³ Tamal mis agray zlam sulumani ti ndam magray seriya təsi aŋgwaz do. Təsi aŋgwaz ti ana ndam ya ti tagudar zlam ni ciliŋ. Nahkay tamal kawayay ti ndam magray seriya təsuk aŋgwaz ba nahəma, gray zlam sulumani. Tamal kagraj nahkay ti atazləbay kur sawaŋ. ⁴ Adaba ndam ya təgur mis ni təgri təwi ti ana Melefit. Melefit àdiyu tay ti, ti kənjəhad àna sulumani. Ay tamal kagudar zlam ti təsuk aŋgwaz, adaba tislīki matraḅ mis ; Melefit àvi njəda gani ana tay ti masakani do. Təgri təwi ana Melefit, tatraḅi ndam ya ti tagudar zlam, azumki bəruv ka tay ni. ⁵ Nahkay ti ahàr àdəm məgəsumiki ma ana tay. Məgəsumiki ma ana tay ti azuhva tislīki matraḅ leli ciliŋ do : azuhva məsəra Melefit awayay ti məgray nahkay palam.

⁶ Kabəhadum hadam ti azuhva nani daya, adaba ndam ga ŋgumna ti Melefit àdiyu tay ti təgray təwi gani nani lala. ⁷ Nahkay zla nahəma, ahàr àdəm kəpəlumi ana ku way way do ere ye ti àgəski kəpəlumi ni : ana bay məhəl

† 12:20 Gozogul 25.21-22. Azay ga aku : mis ndahaŋ tədəm adafaki daliya, Melefit amatraḅ maslaŋa gani dal-dal, ay mis ndahaŋ ti ni tədəm adafaki mimili ti maslaŋa gani māmbatkaba majalay ahàr a.

hadam ti pəlumi hadam ; ana bay məhəl jaŋgal ti pəlumi jaŋgal ; ana bay magray seriya ti grumfəŋa aŋgwaz a ; ana bay mægur mis ti ni həŋgrumioru ahàr a had.

Wayumvu

⁸ Ahàr àdəm maslaŋa àdəbay kəli àna duwa ba, pələmkaba dek. Ay duwa àbu bəlaŋ ti kəpələmkaba koksah : duwa nani ti mawayay mis. Ku way way do mawayay maslaŋa nahaŋ, adəba tamal naŋ àbu agray nahkay ti àgra ere ye ti Melefit àdəm tığray e Divi gayaŋ bu na dek. ⁹ Məsəra *Divi ge Melefit a. Melefit àdəm : « Kàgray hala ba, kəkad mis ba, kigi akal ba, araŋa ga maslaŋa ègək eri ba.* » Ay Divi nahaŋ àbu ti, Divi nday nani dek akaba Divi ndahaŋ ni dek təvu a huđ gani bu. Divi gani nani nihi : Melefit àdəm : « Wayay ndam ya ti nak kəbu akaba tay ni akada ya ti kawayay ahàr gayak gayakani ni.† » ¹⁰ Tamal kawayay maslaŋa ya nak kəbu akaba naŋ ni ti kəgri zlam magədavani do. Nahkay tamal kawayay mis ti, kàgra ere ye ti Melefit àdəm tığray na dek.

Maslamalavani

¹¹ Kəsəruma sarta ya ti leli məvu nihi na daya. Sarta gekəli ga mepidekvabana e dəwir ba ènjia. Adəba nihi ti sarta ge Melefit ya ara ahəŋgay leli ni ènjikia ke leli a cifa, àtam ya ka ya ti mənjàki ka məfəki ahàr ka Yezu ni. ¹² Nihi ti ləvəŋ àbu ara andav, mələŋ ara aslay wudak. Ègia nahkay ti məbatumi aləŋ ana zlam ge mis ya tagray a mələŋ ziŋ-zijeni bu ni. Məhəlum zlam ahar ya makadvu àna naŋ a mələŋ masladani bu ni. ¹³ Manjàhadum lala, akada ge mis ya tanjàhad a mələŋ masladani bu ni. Məvumi vu geli ana zlam məzumani ahkay do ni ana zum ba ; məgrum hala ahkay do ni

* ^{13:9} Məŋjay Mahərana 20.13-17 ; Mimbiki 5.17-21 ; Levi 19.18. † ^{13:9} Levi 19.18.

mesuwehvu ba ; mëləgumvu ahkay do ni məgrum solu ba daya. ¹⁴ Zum Bay geli Yezu *Krist akada ga ndam slewja ya təhəl zlam ahar gatay ni. Kìgum evidi ga zlam ga duniya va ba, kàjalumki ahàr ka tay va ba.

14

Ŋgay majalay ahàr ga maslaŋa nahaŋ àbəlay do ni ti kəðəmum ba

¹ Maslaŋa ya ti àfəkia ahàr ka Yezu a, àsər njəda ge Melefit lala faŋ do ni ti, gəsunkabá naŋ a lala. Ŋgay majalay ahàr gayaŋ àbəlay do ni ti kəðəmum ba. ² Maslaŋa nahaŋ àhi ana ahàr esliki məzum zlam dək : maslaŋa nahaŋ ti ni àhi ana ahàr azum eli slimberi ciliŋ. Àdəm nahkay ti adaba àsər njəda ge Melefit lala faŋ do. ³ Maslaŋa ya ti azum zlam dək ni ŋgay maslaŋa ya ti àzum zlam dək do ni èsli araŋa do ni ti àdəm ba. Maslaŋa ya ti àzum zlam dək do ni ti ni ŋgay maslaŋa ya azum zlam dək ni àgudara zlam a ti àdəm ba daya. Adaba maslaŋa gani nani ti Melefit àgəskabá naŋ a. ⁴ Nak ya ti kəðəm bay magray təwi ga maslaŋa nahaŋ àgudara zlam a ti nak way ? Tamal naŋ àki ke divi ahkay do ni èjikia ke divi a ti, ma gani gayak mam ? Ma ti ga bay gayaŋ ciliŋ. Ay ti maslaŋa gani nani emijikia ke divi a do, adaba Bay geli esliki magrani ti èjikia ke divi a ba.

⁵ Maslaŋa nahaŋ àhi ana ahàr kè eri ge Melefit ti vad nahaŋ àtam vad nahaŋ. Maslaŋa nahaŋ ti ni àhi ana ahàr vad ni dək kala-kala. Ku way way do àsəra majalay ahàr gayaŋ a, mənjuhəd àna naŋ. ⁶ Maslaŋa ya ti àhi ana ahàr vad nahaŋ àtam vad nahaŋ ni ti, agray ti azuhva naŋ ka ahar ga Bay geli. Maslaŋa ya ti azum zlam dək ni day azum ti azuhva naŋ ka ahar ga Bay geli, adaba agri səsì ana Melefit. Maslaŋa ya ti àzum zlam dək do ni day àzum do ni ti azuhva naŋ ka ahar ga Bay geli ; naŋ day agri səsì ana Melefit. ⁷ Tamal mis e kidiŋ geli bu naŋ àna sifa ti, sifa

gayaŋ a ahar gayaŋ gayaŋani bu do. Tamal amət nəŋgu ni, sarta ga məmət gayaŋ a ahar gayaŋ gayaŋani bu do daya. ⁸ Ka ya ti leli məbu àna sifa ni ti, məbu àna sifa ti ka ahar ga Bay geli. Ka ya ti məmət nəŋgu ni, məmət ti ka ahar ga Bay geli. Nahkay ti ku leli àna sifa, ku məmət nəŋgu ni, leli ka ahar ga Bay geli. ⁹ Adaba *Krist amət, nihi ti naŋ àbu àna sifa ti, ti mîgi Bay ga ndam ya ti nday àna sifa ni akaba ga nday ya ti təməta ni. ¹⁰ Nak ti kəđəm wur ga muk agudar zlam ti kamam ? Nak nahaŋ ni ti ni kəđəm wur ga muk èsli araŋa do ni ti kamam ? Məđəmum nahkay ba, adaba leli dek amoru kè meleher ge Melefit, amagrafəŋa seriya kè leli a. ¹¹ Adaba àbu məbəkiani nahkay hi :
« Nu Bay Melefit, nu Bay ga sifa. Bumi slimi ana ma goro. Nəđəm nahəma : mis dek atabəhad mirdim kè meleher goro ;

ku way way do amazləbay nu, aməđəm nu Melefit.* »

¹² Nahkay ti ku way way do geli Melefit amagrafəŋa seriya ; ku way way do geli aməŋgəhadaya ere ye ti àgray na dek àna ma gayaŋ kè meleher ge Melefit a.

Mijinkia bəza ga məŋ geli ke divi a ba

¹³ Nahkay ti ŋgay mis ndahaŋ tğudara zlam a ti məđəmum va ba. Ere ye ti àgəski məđəm ni ti nihi : Məgrum ere ye ti ejiŋkia bəza ga məŋ geli ke divi a ahkay do ni abiyu tay a zlam magudarani bu ni ba. ¹⁴ Nu ti nəsəra ere ye ti Bay geli Yezu awayay na lala : nahkay àki ka zlam məzumani weley weley do ni ti nəsəra kè eri ge Melefit ti ere ye ti awəsli ana mis ni ti àbi. Ay ku tamal nahkay nəŋgu ni, tamal maslaŋa nahaŋ əđəm zlam hini njəlata do ni ti, ka naŋ ti njəlata do eđeđiŋ. ¹⁵ Nahkay tamal kəzum zlam ti, zlam gani nani ya kəzum ni ahəli ahàr ana wur ga muk nahəma, ere ye ti kagraŋ ni ti adafaki kawayay wur

* 14:11 Izayi 45.23.

ga muk ni do. Kijij wur ga muk àki ka zlam məzumani ba, adaba *Krist àmət ti azuhva naŋ. ¹⁶ Zlam ya ti nak kədfəm njələta ni ti njələta edefiŋ ; ay tamal mis ndahaŋ tədfəm kəzuma ti kəgudara zlam a ti mbrəŋ, kəzum ba. ¹⁷ Ndam ya ti nday a *Məgur ge Melefit bu ni ti təjalaki ahàr ka zlam məzumani ahkay do ni ka zlam miseni do. Tawayay magray jiri, tawayay manjəhadani akaba mis àna sulumani, tawayay məmərveni daya. Zlam nday nani dek ti təwi ga *Məsuf Njələtani. ¹⁸ Maslaŋa ya ti agra təwi ana Krist nahkay ti àbəlafəŋ kə Melefit, mis day tədfəm təwi gəyaŋ ni àbəlay.

¹⁹ Ègia nahkay ti zlam ya ti ahàr àdfəm madəbay ni ti nihi : mis tənjàhadkabu àna sulumani, ku way way do e kidiŋ geli bu məvikivu njəda ana maslaŋa nahaŋ ga məfəki ahàr ke Krist lala. ²⁰ Ere ye ti Melefit àgray ni ti kəgudar àna zlam gayak ya kəzum ni ba. Zlam məzumani ti dek njələta edefiŋ. Ay ku tamal nahkay nəŋgu ni, tamal zlam ya məzumum ni ejiŋkia maslaŋa nahaŋ ke divi a ti, zlam məzumani nani ègia zlam magədavana. ²¹ Ere ye ti ahàr àdfəm kagraŋ ni ti nihi : ku aslu kəhəpədf do, ku zum kisi do, ku zlam weley weley do ya ti ejiŋkia wur ga muk ke divi a ni day kəgray do. ²² Nak ti majalay ahàr gayak àki ka zlam məzumani ti kəhi ana maslaŋa nahaŋ ba, si ana Melefit ciliŋ. Maslaŋa ya ti àhi ana ahàr zlam ya agray ni sulumani, ajalay ahàr cə cə do ni ti məmərvi. ²³ Ay maslaŋa ya ti azum zlam, ajalaki ahàr cə cə ni ti, Melefit àgəsa naŋ àna seriya àndava, adaba ŋgay ere ye ti agray ni sulumani ahkay do ni sulumani do ni ti àsərkaba do. Zlam ya ti magray ni dek, məsər ŋgay sulumani do ni ti tamal mągra ti mągudara zlam a.

¹ Leli ya ti mäsëra njëda ge Melefit a lala ni ti ahàr àdäm mäjëniki ndam ya ti täsër njëda gayañ fañ do ni. Ahàr àdäm màgray ere ye ti mæbëruv geli awayay ni ciliñ ba. ² Ahàr àdäm ku way way do màgray ere ye ti àbëlafëñ kà maslaña ya ti kà gëvay gayañ ni ga mäjëniki nañ ti môru kama kama e divi ga Yezu vu. ³ Adäba *Krist day àgray ere ye ti mæbëruv gayañ awayay ni ciliñ ndo. Àbu mæbëkiani nahkay hi : « Bay Melefit goro, tìndivia kur a, ay gatay ya ti tìndivi kur ni tìndivi ti nu.* » ⁴ Ma ge Melefit ya tæbëkibiyu ni ðek ti ga mæðëfiki zlam ana leli. Tæbëki ti, ti mèmbrëñ mæfëki ahàr geli ke Melefit ba, màzay njëda geli ti mäsër ere ye ti Melefit àdëmbiyu amagray ni ti amagray ededëñ. ⁵ Melefit ti avi njëda ana leli ti mèmbrëñ mæfëki ahàr geli ka Yezu ba. Nahkay màgray ti *kânjëhadumkabu àna sulumani, ma gekëli màrakaboru, akada ga Yezu Krist ya awayay ni. ⁶ Tamal kægnum nahkay ti akæzlëbum Melefit Bëñ ga Bay geli Yezu Krist ka ahar bëlañ, àna mæbëruv bëlañ.

⁷ Nahkay ti ahàr àdäm ku way way do e kidëñ gekëli bu mægëskabu maslaña nahañ akada ge Krist ya ti àgëskabu këli ni. Tamal kægnum nahkay ti mis atazlëbay Melefit. ⁸ Nèdäm nahëma, Krist ègi bay mægri tæwi ana ndam *Zude ; àgray nahkay ti adäba awayay ti täsër ma ge Melefit ti ma ge jiri. Nahkay àra ti ga magray ere ye ti Melefit àhi ana ata bëñ ga bëñ gatay amagravu ni. ⁹ Nahkay day àra ti, ti ndam ya nday ndam Zude do ni tâzlëbay Melefit adäba tësia cicihi a, àgria sulum gayañ ana tay a. Àbu mæbëkiani nahkay hi : « Nahkay ti anazlëbay kur àna limis kè meleher ga ndam ya ti nday ndam Zude do ni, anädäm nak Melefit.† »

* 15:3 Limis 69.10. † 15:9 Limis 18.50 ; 2 Semiye 22.50.

¹⁰ Àbu mæbækiani keti :
« Lekulùm ndam Zude do ni,
mærumvu akaba ndam ge Melefit ni. † »

¹¹ Ka melañ nahañ day àbu mæbækiani nahkay hi :
« Lekulùm ndam Zude do ni dek zləbum Bay Melefit.
Ahàr àdèm jiba gərgərani ni dek tâzləbay nañ. § »

¹² Izayi day àbèki a wakita gayañ ni bu nahkay hi :
« Maslaña nahañ amara, maslaña gani nani wur huf ge
Zese,
aməgur ndam ya ti nday ndam Zude do ni,

mæk nday atədèm wur ni aməgri sulum gayañ ana tay.* »

¹³ Melefit mągray ti kəmərumsu dal-dal akaba
kânjəhadumkabu àna sulumani adaba kəbum kəfumi
ahàr ; mèsəra ara agri ere ye ti àdèm ni ana leli. Nahkay
akəsərum aməgri sulum gayañ ana kuli, akəmərumsu àna
nañ dal-dal. Zlam gani nani dek amagravu ti àna njəda ga
*Məsuf Njəlatani.

Təwi ga Pol ya agri ana Melefit ni

¹⁴ Bəza ga mmawa, nu ti nəsəra lekulùm ti ndam
sulumani dal-dal, kəsərumkaba ma ge Melefit a lala,
kəsəruma macahi zlam ana mis ndahañ e kidiñ gekuli
ba daya. ¹⁵ Ay a wakita goro ni bu ka melañ ndahañ
nəbiki ma ana kuli ga mələgiani ana kuli ti, adaba nawayay
ti kəsərumki ka ma gani lala. Nəgray nahkay ti adaba
Melefit àgrua sulum gayañ a ¹⁶ ga məgri təwi ana Yezu
*Krist azuhva nday ya nday ndam *Zude do ni. Nədèm
nəgri təwi ana Melefit ciliñ, nəhi *Ma Məweni Sulumani
gayañ ana mis, ti ndam ya ti nday ndam Zude do təfəki
ahàr ka Yezu ni tigi akada ga sədaga ya təwi ana Melefit,
àbələfəñ ni. Nday gani nani ti tigia njəlatana àna njəda ga
Məsuf Njəlatana. ¹⁷ Təwi gani nani ti nəgri ana Melefit

† 15:10 Mimbiki 32.43. § 15:11 Limis 117.1. * 15:12 Izayi 11.10.

àna njéda ga Yezu Krist, nahkay nazlèbavu àna naŋ kè meleher ge Melefit. ¹⁸ Pakama goro ya nawayay nédəm ni ti àbi, nédəm ti pakama ge tūwi goro ya nàgray àna njéda ge Krist, ti ndam ya ti nday ndam Zude do ni tégəsiki ma ni ciliŋ. Tūwi gani nani àgravu ti àna pakama ya nēhi ana mis ni, àna zlam ya nàgray ni, ¹⁹ akaba àna zlam njéda-njédani gərgəri ya àgri ejep ana mis ni. A tūwi gani nani bu dek ti *Məsuf Njəlatani àdəfiki njéda gayəŋ ana mis. Nahkay nēhia Ma Məweni Sulumani àki ke Krist ana mis ga kəsa dek ; nənəkəi a Zeruzalem, nòru àna naŋ bədək ka had İliri. ²⁰ Nēhi ana ahər si nakoru nēhi Ma Məweni Sulumani ana mis ka mələŋ ya tici ma ge Krist day-day ndo ni kwa. Nàgray nahkay ti, nawayay magray tūwi ka mələŋ ya ti mis ndahaŋ tənəkəi ni do. ²¹ Nédəm si ngray tūwi akada ya àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu ni : « Ndam ya tēhiki ma ana tay day-day ndo ni etipi naŋ ; ndam ya tici ma gayəŋ day-day ndo ni atəsər naŋ.† »

Pol awayay akoru a Rom

²² Sak ehimeya nawayaya marona afa gekəli a, ay nənğət ahar ga moroni ndo ni ti azuhva tūwi nani. ²³ Vi ehimeya nawayaya məmənjiyu kəli a, ay tūwi àcafəŋa nu a. Ay nihi ti tūwi goro àbi ka had nday ndani va bi. ²⁴ Nahkay nawayay nakoru ka had Espeŋ ti nédəm nakoru nəhuriyu gwar afa gekəli day. Tamal nənjuə ti ananjəhad afa gekəli gosku bal, anəmərvu akaba kəli. Kələŋ gani akəjənumki nu ga moroni e mirkwi goro ni. ²⁵ Ay nihi ti nakoru a Zeruzalem ga məjənaki ndam *njəlatani ge Melefit ya təbu eslini ni. ²⁶ Adaba ndam geli ya ka had Mesedəweŋ akaba ya ka had Eseyi ni tawayaya majama zlam ga məjənaki ndam talaga e kidiŋ ga ndam njəlatani ge Melefit ya təbu a Zeruzalem ni ba. ²⁷ Nday ndayani àna ahər gatay təjalay mək təgray

† 15:21 İzayi 52.15.

nahkay. Nday ya ti nday ndam *Zude do ni ti tajami zlam ana ndam Zeruzalem ti kigeni, adaba ndam Zeruzalem ni tãjønakia tay ga mængæt zlam sulumani ge Melefit a ; nihi ti ahàr àdøm nday day tãjønaki ndam Zeruzalem ni, tãvi zlam ya àhècìkìvì ana tay ni. ²⁸ Ka ya ti eninjua àna zlam na dèk, anøvìa ana tay a ni ti, anoru ka had Espeñ ; ka ya ti nakoru nahøma anøhuriyu afa gekuli. ²⁹ Næsøra, eninjua afa gekuli a ti *Krist amøgri sulum gayan dèk ana leli.

³⁰ Bøza ga mmawa, leli dèk ndam ga Bay geli Yezu Krist ; avi njøda ana leli ga mawayavani ti Møsaf gayan. Nahkay nihindi kuli, nawayay ti kãzum njøda gekuli dèk ga mahøngalum Melefit. ³¹ Høngalum Melefit ti ndam ga had *Zude ya tãfaki ahàr ka Yezu do ni tøgø daliya ba, ti ndam ge Melefit ya a Zeruzalem ni tãgøskabá zlam ya anøzikaboru ana tay na lala. ³² Nahkay ti tamal Melefit àvua divi gana ti eninjiyu afa gekuli àna mømørani, anøpøs akaba kuli gøzit. ³³ Melefit ti avi manjohad sulumani ana mis ; nawayay ti mëløbu akaba kuli, møvi manjohad sulumani gani nani ana kuli dèk. Aya nahkay !

16

Pol agri sa ana mis

¹ Nawayay ti kãgøsumkabá wur ga møj geli walani Føbe a lala. Nañ ti nañ àbu øjønaki ndam ga Yezu ya *tøcakalavu e Serjkrey ni. ² Nañ mis ga Bay geli Yezu, nahkay ti nawayay kãgøsumkabá nañ a akada ga ndam ge Melefit ya tøgøskabu ndam gatay ni. Tamal zlam àhøci nañ nahøma, nawayay ti kãjønunki nañ, adaba ahaslani ti øjønakia mis a kay, nu day øjønakia nu a.

³ Grumi sa goro ana Prisil nday ata Ekiles. Nday ti leli møbu magrakabu tøwi ga Yezu *Krist ka ahar bøløn akaba tay. ⁴ Ka ya ti akal mis takad nu ni ti nday gani tãhønga nu a ; ku tamal tãbazl tay azuhva nu day akal tøgøskabá.

Nəgria səsi ana tay a. Àgri səsi ana tay ti nu cilij do : ndam ga Yezu ya ti nday ndam *Zude do, təcakalavu a kəsa gərgərani bu ni dek day təgria səsi ana tay a. ⁵ Grumi sa goro ana ndam ga Yezu ya təbu təcakalavu a ahay gatay bu ni daya. Grumi sa goro ana Epenet : naŋ ti nawayay naŋ dal-dal ; maslaŋa ya ti əfəki ahər enji ke Krist ka hađ Azi ni ti naŋ. ⁶ Grumi sa goro ana Mari ; naŋ day àgra təwi a dal-dal azuhva kəli a. ⁷ Grumi sa goro ana Andronikos nday ata Zəniyas. Nday ti ndam ge dini goro, məzumkabá daŋgay akaba tay a. E kiđiŋ ga ndam *asak ga Yezu ni bu ni ti mis təbu tazləbay tay ; nday ti təfəki ahər ke Krist enji goro.

⁸ Grumi sa goro ana Ampliyatus, naŋ ti nawayay naŋ dal-dal, naŋ day mis ga Bay geli. ⁹ Grumi sa goro ana Yurbəŋ ; naŋ ti məbu magrakabu təwi ge Krist ka ahar bəlaŋ. Grumi sa goro ana Istesis ; naŋ day nawayay naŋ dal-dal. ¹⁰ Grumi sa goro ana Epeles ; naŋ ti àcaka daliya kay, ay ti àmbrəŋ məfəki ahər ke Krist ndo. Grumi sa goro ana ndam ga huđ ahay ge Erestebəl daya. ¹¹ Grumi sa goro ana Erodiyoy ; naŋ ti mis ge dini goro. Grumi sa goro ana ndam ga Bay geli ya təbu a huđ ahay ge Nersis bu ni. ¹² Grumi sa goro ana ata Trifiŋ nday ata Trifus. Wál nday nani cəeni ti tàza njəda gatay a, təgria təwi ana Bay geli a dal-dal. Grumi sa goro ana Persis ; wal nani ti mis tawayay naŋ dal-dal, adaba naŋ day àza njəda gayaŋ a, àgria təwi ana Bay geli a dal-dal. ¹³ Grumi sa goro ana Rufus ; naŋ ti àgria təwi sulumana ana Bay geli a àtama ge mis ndahaŋ a. Grumi sa goro ana məŋani ; naŋ ti ègia mmawa. ¹⁴ Grumi sa goro ana ata Eseŋkrit, Filigoŋ, Hermes, Patrobas, Hermas akaba bəza ga məŋ geli ya təbu akaba tay ni. ¹⁵ Grumi sa goro ana ata Filolog nday ata Zəli, ana ata Neri nday ata wur ga məŋani walani ni, ana Olimpas akaba ndam ge Melefit ya təbu akaba tay ni dek.

¹⁶ Grumvu sa e kidin̄ gekuli bu lala, akada ga ndam *njelatani ge Melefit ya tagravu sa ni. Ndam ge Krist ya təcakalavu a kəsa gərgərani bu ni dek təgria sa ana kuli a.

Pol avi sawari ana mis ka mandav ga wakita gayay ni

¹⁷ Bəza ga mmawa, nahəngalay kuli, nawayay ti kəbumvu slimi ana ndam ya ti tawayay məgəskabu ma ya məcahi ana kuli do ni. Nday ti tagray ti mis tēdevu, ma gatay ərakaboru ba. Nday gani tagray ti mis t̄jikia ke divi a daya. Nahəngalay kuli, kam-kam kədəbum divi gatay ba. ¹⁸ Adaba nday gani nani ti, təgri təwi ti ana *Krist Bay geli ni do ; təgri təwi ti ana huđ gatay gatayani cilin̄. Təzlapay ma sulumani sulumani ge mesipet mis əna naŋ ; nahkay ti tagosay ndam ya ti təsərkaba zlam magədavana do ni ti t̄jikia ke divi a. ¹⁹ Lekulum ti mis dek təsəra kəbum kəgəsumiki ma ana Bay geli ; nahkay nəbu nəmərvu azuhva kuli, ay nawayay ti kəsərum magray təwi sulumani lala, ti kəbedumkabu zlam magədavani akaba sulumani ba. ²⁰ Melefit ti avi manjəhad sulumani ana mis ; nahkay amazəgad *Seteni ti kəcəlumki dap dap əna asak. Ere gani nani ti Melefit ara agray ke weceweceni.

Bay geli Yezu m̄gri sulum gayay ana kuli ti.

²¹ Timote naŋ ya ti magrakabu təwi ni əgria sa ana kuli a. Ndam ge dini goro ata Lisiyus, Zason akaba Sosipatros təgria sa ana kuli a daya. ²² Nu Tertiyus, nu ya nəbəki ma ga Pol ni, nəgria sa ana kuli a, adaba leli dek, leli ndam ga Bay geli Yezu. ²³ Gayus əgria sa ana kuli a. Nu Pol nanjəhad ti afa gani. Ndam ga Yezu ya ti ahalay ni dek day təcakalavu ti afa gani. Erest bay manjah sinju ga kəsa ni əgria sa ana kuli a. Wur ga mən̄ geli Kartus day əgria sa ana kuli a. [²⁴ Bay geli Yezu Krist m̄gri sulum gayay ana kuli dek ti. Aya nahkay.]

Məzləbum Melefit keti !

²⁵ Məzləbum Melefit, mədəmum naŋ gəđakani ! Naŋ ti njəda-njəđani, nahkay avi njəda ana kuli ga məfəki ahàr ka Yezu *Krist, akađa ya nəđəm ka ya ti nəhi *Ma Məweni Sulumani ana mis ni. Ma Məweni Sulumani nani ti Melefit àŋgah ; kwa ka mənjàki ga məlaŋ mis tici ndo. ²⁶ Ay nihi ti Melefit àŋgazlaya ma gani nana àna pakama ga ndam mahəŋgaray *pakama gayəŋ ya təbəki a wakita bu na. Melefit ti naŋ àbu ga kaŋgay-kaŋgayani, àđəm zlam gani mâgravu nahkay ti naŋ. Awayay ti mis ga jiba gərgərani ya ka had ni dek tici ma gani, ti təfəki ahàr ka Yezu, təgəsiki ma.

²⁷ Melefit ti naŋ bəlaŋ, majalay ahàr gayəŋ dek sulumani. Naŋ gəđakani ga kaŋgay-kaŋgayani. Məzləbum naŋ azuhva ere ye ti àgri ana leli àna Yezu Krist ni. Aya nahkay.

Ma Mweni Sulumani ge Melefit
New Testament in Muyang

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Muyang

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Muyang

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

